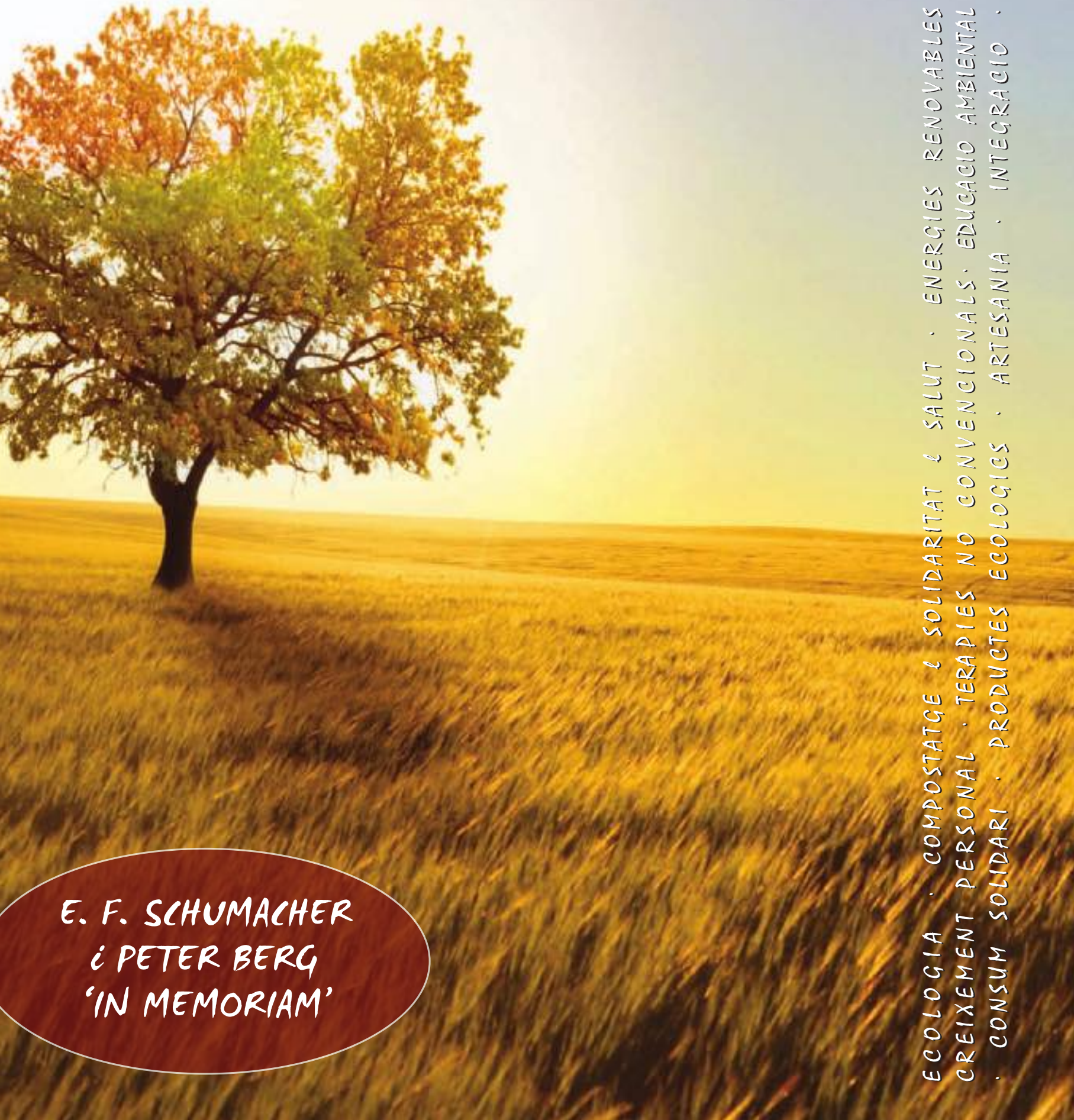

DIA DE LA TERRA

REVISTA N.º 27 · SETEMBRE 2011 · INFORMACIONS I INTENCIONS SINÈRGIQUES PER A LA SALUT PLANETÀRIA

E. F. SCHUMACHER
i PETER BERG
'IN MEMORIAM'

ECOLOGIA · COMPOSTATGE i SOLIDARITAT i SALUT · ENERGIES RENOVABLES
CREIXEMENT PERSONAL · TERÀPIES NO CONVENCIONALS · EDUCACIO AMBIENTAL
· CONSUM SOLIDARI · PRODUCTES ECOLOGICS · ARTESANIA · INTEGRACIO ·

**ESTALVI
ENERGÈTIC**
consells pràctics

Apagueu
els llums
quan sortiu!

 **Barcelona
pel Medi
Ambient**

 Ajuntament de Barcelona

www.bcn.cat/mediambient

EDITORIAL

3

DOS HOMENATGES MERESCUTS!

Ningú no es podia haver imaginat que el que va explicar Akira Kurosawa, en imatges, al capítol titulat 'El Monte Fuji en rojo' del film *Sueños* (estrenat l'any 1990, però que en català mai no s'ha pogut veure) acabés essent una tràgica realitat l'11 de març de 2011. El somni de Kurosawa, que visualitzava l'explosió d'una central nuclear amb sis reactors, ha acabat materialitzant-se a Fukushima, una central nuclear amb sis reactors, dels quals tres han acabat abocant a la biosfera tota o gran part de la càrrega radioactiva dels respectius nuclis (i un quart, que estava aturat, ha abocat la càrrega radioactiva que acumulava el combustible irradiat que es guardava a la piscina del reactor), fent que més de 150.000 persones hagin hagut d'abandonar per sempre les llars on vivien i els llocs on es guanyaven la vida, a més d'enverinar radioactivament més de 2.000 km² de terres.

Les conseqüències d'aquesta gran catàstrofe nuclear ja s'han fet notar: no solament Alemanya (el Govern) i Suïssa (el Parlament) han decidit que els seus respectius països abandonin l'energia nuclear, sinó que Itàlia també ho ha fet tornant a votar democràticament en un referèndum (com ja ho havia fet l'any 1987) massivament contra l'energia nuclear el passat mes de juny. Fins i tot una empresa transnacional com Siemens ha decidit abandonar aquesta tecnologia, que si alguna cosa ha demostrat ha estat la seva perillositat (greus accidents), la seva brutícia (en forma d'enverinament radioactiu de la biosfera) i la seva incompatibilitat amb la vida sobre la Terra.

Res de tot això no hauria passat si els humans haguéssim fet un xic de cas a algunes de les coses que ens va deixar escrites Ernst Friedrich Schumacher (1911-1977), brillant pensador d'origen alemany, però que va viure molts anys a Anglaterra, del naixement del qual va fer 100 anys el passat 16 d'agost. Per això a la revista *Dia de la Terra* li dediquem un bon record, per reparar el greuge que cap dels seus llibres hagi estat traduït a la nostra llengua. L'autor de l'obra *Small is Beautiful: Economy as if people mattered* ('El que és petit és bonic: l'economia com si la gent importés'), publicada l'any 1973 i que *The Times Literary Supplement* va qualificar com "un dels llibres que més

ha influït des de la Segona Guerra Mundial", ens pot ser encara de molta utilitat per a fer front a la greu situació de desgavell econòmic i financer mundial. Aquesta és la raó per la qual publiquem, per primera vegada en català, un capítol de l'esmentada obra, el que porta per títol 'Economia budista', on ens mostra el paper que l'economia hauria de jugar en una societat realment humana.

D'altra banda, l'estiu ens va sorprendre amb la inesperada mort de Peter Berg, que va exhalar el seu darrer sospir el passat 28 de juliol a San Francisco. Peter Berg va ser el creador del terme 'bioregió' i del concepte 'rehabilitació', que donaren naixement al moviment bioregional arreu del món. Peter era un activista ecologista de ment clara, apassionat, visionari, que analitzava tots els aspectes de la interacció entre les espècies humanes i no humanes i donava seguiment a les seves idees amb l'acció. Com que va ser un gran amic de Catalunya, el volem recordar i fer-lo conèixer a les noves generacions. Per això es reproduceix, en facsímil, el que va publicar, a la tardor de 1994, la revista *L'Alternatiu*, dedicada monogràficament a ciutats verdes i bioregionalisme, la qual contenia tres articles de Peter on es pot copsar com veia el món i com actuava dins d'ell. També es publica l'entrevista que el diari *La Vanguardia* li va fer amb motiu de la seva estada a casa nostra.

No podria acabar aquesta Editorial sense donar les gràcies, en nom de l'associació Dia de la Terra, a totes les persones que van fer possible, una vegada més, la Fira per la Terra – Mercat de la Terra el passat mes d'abril a Barcelona, i a totes aquelles que van participar en el massiu acte de rebuig contra l'energia nuclear que va aplegar milers de persones al passeig Lluís Companys i al passeig dels Til·lers del Parc de la Ciutadella. Només amb la participació activa de moltes persones en la batalla contra l'energia nuclear aconseguirem arraconar aquesta tecnologia al bagul de la història.

Josep Puig i Boix
Secretari de l'associació Dia de la Terra

ÍNDEX

- 3 Editorial
per Josep Puig i Boix
- 5 Ernst Friedrich Schumacher
Biografia
- 6 L'economia budista
per E. F. Schumacher
- 14 Algunes idees d'E. F. Schumacher
- 18 Celebrating Ideas to Change the World
Campanya
- 22 Peter Berg *in memoriam*
Presentació de facsimil dedicat a Peter Berg

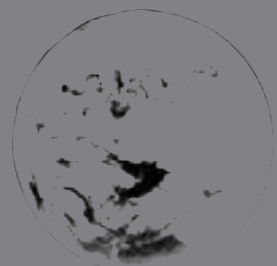
32 "Cal replantejar les ciutats"
Entrevista a Peter Berg, per Lluís Reales

34 Peter Berg en facsimil
Articles publicats per *L'Alternatiu*

42 Notícies

44 Agenda i Acudit

46 Viure de l'Aire del Cel

DIA DE LA TERRA

NÚM. 27 · Any 2011 ·

Direcció editorial: Jordi Orús i Salvador
Edita: Associació Dia de la Terra Catalunya
c/o Bústia Verda, Apartat de Correus 10095,
08080 Barcelona
Tel.: 902 883 519

Realització: Lettera Edicions, SCCL
Rambla Canaletes, 127, 3r - 08002 - Barcelona
Tel.: 972 190 357 Fax: 93 302 50 97

Departament Gràfic: Irene González
Publicitat: Josep Agustín
Redacció, correcció i estil: Francesc Prims
Fotomecànica i impressió: Indugraf Offset, SA

Agraïments: E. F. Schumacher *in memoriam*, Peter Berg *in memoriam*, Josep Puig i Boix, Lluís Reales, Jordi Calvet Banchs (acudit), Luis Camargo (fotos Fira), *La Vanguardia*, *Alternativa Verda*, Eurosolar, GCTPFNN, Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona, Generalitat de Catalunya, Parcs i Jardins de Barcelona.

Els editors no coincideixen necessàriament amb els conceptes i les posicions dels autors que signen els articles.

Foto portada: Paisatge de tardor. © lilkar | Dreamstime.com

Dipòsit Legal: B -5339-94

<http://www.diadelaterra.org>
E-mail: info@diadelaterra.org
Informació Fira per la Terra:
firaperlaterra@diadelaterra.org

Està permesa la reproducció total o parcial fent esment de les fonts i els autors.

Aquesta edició ha estat realitzada en paper 100% reciclat i ecològic.

Ernst Friedrich Schumacher (1911-1977)

www.siamintelligence.com

E. F. Schumacher va néixer a Bonn, Alemanya, però la seva infància i joventut la va passar a Berlín, on el seu pare era professor d'economia. Després d'haver experimentat la hiperinflació del 1920 a Alemanya, va deixar Berlín el 1929 amb una beca Rhodes per a estudiar economia a la Universitat d'Oxford (Anglaterra) i la Universitat de Columbia (Nova York). En tornar a Alemanya el 1934, va decidir que l'Alemanya de Hitler no era per a ell. L'any 1936 ell i la seva nova esposa se'n van anar a Anglaterra, on van romandre fins al final de la guerra. El temps de guerra va ser una experiència formativa. Va ser internat breument com un enemic estranger i va passar diversos anys com a treballador del camp, utilitzant les tardes per desenvolupar diverses idees econòmiques, fins que va trobar ocupació a l'Institut d'Estadística d'Oxford. Volia participar en la reconstrucció d'Alemanya després de la derrota de Hitler.

En aquesta etapa, Schumacher pensava en les coses a gran escala. **Va aplicar la seva economia essencialment keynesiana a la formulació del que ell va anomenar els seus "plans de millora del món"**. Es va reunir amb Lord Keynes i amb figures del Govern i es va adreçar als líders polítics a través dels diaris nacionals britànics. Es considerava a si mateix com un científic racionalista i admirava Marx. Quan va tornar a Alemanya el 1945, però (el 1946 va esdevenir membre de la Comissió de Control britànica com a economista), es va enfrontar a la qüestió de per què un país culte i civilitzat com Alemanya havia sucumbit a la maldat del nazisme. No era una pregunta que el racionalisme científic i el marxisme poguessin respondre. Va haver de buscar en un altre lloc, una recerca que va canviar la seva vida i manera de pensar.

El 1950 va tornar a Anglaterra per treballar per al British National Coal Board com a assessor econòmic (i més tard director d'Estadística), càrrec que ocuparia durant els propers 20 anys. Aquí va reconèixer el paper crucial de l'energia en tota l'activitat econòmica. **Ja l'any 1955 va començar a advertir en contra de la dependència mundial del petroli**. Al mateix temps va començar a explorar la possibilitat que la veritat podria estar més enllà del que la ciència podria demostrar. Llegia àvidament en el seus viatges en tren cada dia a la feina, i les seves visites a Birmània el 1955 i a l'Índia als inicis de la dècada de 1960 convenceren Schumacher que la tecnologia occidental no podia ser la resposta a la pobresa que hi havia al món. **El 1965 va fundar l'Intermediate Technology Development Group (ITDG; avui, Practical Action) per identificar i proporcionar els nivells adequats de tecnologia per als països en via de desenvolupament**.

El 1970, Schumacher va abandonar el Coal Board per dedicar-se a escriure i donar conferències. En aquest moment s'havia convertit en una veu líder en l'emergent moviment ecologista, que **alertava no només d'una crisi futura d'energia sinó també sobre les conseqüències de la contaminació agrícola i industrial**. Va viatjar constantment i era buscat pels caps d'Estat i pels líders industrials, així com per molts grups de pensadors alternatius.

Les seves principals idees estan contingudes en els seus llibres *El que és petit és bonic (Small is Beautiful)*, *Una guia per a perplexos (A Guide for the Perplexed)*, *Bona feina (Good Work)* i *Això crec (This I Believe)*.

Va morir sobtadament el setembre de 1977 poc després de fer la pel·lícula *On the Edge of the Forest*.

L' ECONOMIA BUDISTA

per E. F. Schumacher

La 'Justa Subsistència' (o 'Right Livelihood') és un dels requisits del Noble Camí Octuple del Buda. És clar, per tant, que ha d'haver-hi una cosa tal com l'economia budista. Ningú no sembla pensar que una forma de vida budista demanaria una economia budista, així com la forma moderna materialista de la vida ha donat a llum l'economia moderna.

Els països budistes han declarat sovint que volen seguir sent fidels a la seva herència. Com Birmània: "La nova Birmània no veu cap conflicte entre els valors religiosos i el progrés econòmic. La salut espiritual i el benestar material no són enemics: són aliats naturals."¹ "Es poden barrejar amb èxit els valors religiosos i espirituals de la nostra herència amb els beneficis de la tecnologia moderna."² "Nosaltres, birmans, tenim un sagrat deure d'ajustar tant els nostres somnis com els nostres actes a la nostra fe. Això és el que sempre s'hauria de fer."³

Sempre és el mateix: tals països assumeixen invariablement que poden modelar els seus plans de desenvolupament econòmic d'acord amb l'economia moderna, i fan una crida als economistes moderns, dels anomenats països avançats, per assessorar, per formular les polítiques a seguir i per construir el gran disseny per al desenvolupament, el pla quinquennal o com vulguin que es digui.

Els mateixos economistes, igual que la majoria dels especialistes, en general pateixen d'una espècie de ceguesa metafísica. Assumeixen que la seva és una ciència de veritats absolutes i invariables, sense cap tipus de pressuposicions. Alguns van tan lluny com per afirmar que les lleis econòmiques són lliures de la 'metafísica' o de 'valors' com la llei de la gravitació. No necessitem, però, implicar-nos en arguments metodològics. En canvi, permeteu-nos considerar alguns dels fonaments i veure el que semblen quan són vistos per un economista modern i un economista budista.

Mentre que el materialista està principalment interessat en els béns, el budista està principalment interessat en l'alliberament. Però el budisme és 'El Camí del Mig' i per tant de cap manera no és antagònic amb el benestar físic.

Hi ha un acord universal que una font fonamental de riquesa és el treball humà. Ara bé, l'economista modern ha estat portat a considerar el 'treball' o la feina com poc més que un mal necessari. Des del punt de vista de l'ocupador és en tot cas només un element de cost, per a reduir a un mínim, si no pot ser eliminat per complet, per exemple, per l'automatització. Des del punt de vista del treballador, es tracta d'una 'inutilitat'; treballar és fer un sacrifici del seu oci i confort, i els salaris són una mena de compensació pel sacrifici. Per tant l'ideal des del punt de vista de l'ocupador és tenir un producte o servei sense empleats, i l'ideal des del punt de vista dels empleats és tenir ingressos sense feina.

Les conseqüències d'aquestes actituds, tant en la teoria com en la pràctica, són, per descomptat, d'un ampli abast. Si l'ideal pel que fa a la feina és la de desfer-se'n, tot mètode que 'redueixi la càrrega de treball' és una bona cosa. El mètode més potent, a falta d'automatització, és l'anomenada 'divisió del treball'; l'exemple clàssic és la fàbrica d'agulles elogiada per Adam Smith a *La riquesa de les nacions*. Aquí no es tracta d'una especialització ordinària, que la humanitat ha practicat des de temps immemorials, sinó de dividir tot el procés complet de la producció en petites parts, de manera que

el producte final pot ser produït a gran velocitat sense que ningú no hagi hagut d'aportar més que un moviment totalment insignificant i, en la majoria dels casos, no qualificat dels seus membres.

El punt de vista del budisme considera la funció del treball, almenys, des de tres aspectes: donar a la persona l'oportunitat d'utilitzar i desenvolupar les seves facultats, permetre que pugui superar el seu egocentrisme en unir-se amb altres persones en una tasca comuna, i arribar a produir els béns i serveis necessaris per a una existència digna. Un cop més, les conseqüències que es deriven d'aquesta visió són infinites. Organitzar el treball de tal manera que es torni sense sentit, avorrit, sufocant o estressant per al treballador seria gairebé criminal, i podria indicar una major preocupació pels béns que per la gent, un dimoni mancat de compassió i amb un nivell de vinculació, mancat d'ànima, a la part més primitiva d'aquesta existència terrenal. Igualment, lluitar per l'oci com una alternativa al treball seria considerat una total falta de comprensió d'una de les veritats bàsiques de l'existència humana; és a dir, que el treball i l'oci són parts complementàries d'un mateix procés vital i no es poden separar sense destruir el goig del treball i la felicitat de l'oci.

Des del punt de vista budista, hi ha per tant dues tipologies de mecanització, que han de ser clarament diferenciades: una que millora l'habilitat i el poder de la persona i una altra que converteix el treball humà en un esclavatge mecànic, que deixa la persona en una posició d'haver de servir els esclaus. Què diria una de l'altra? "El mateix artesà", diu Ananda Coomaraswamy, un home igualment competent per parlar sobre l'Occident modern com sobre l'antic Orient, "sempre pot, si se li permet, dibuixar la delicada distinció entre la màquina i l'eina. El teler de catifes és una eina, un artefacte per a sostenir els fils enroscats en un tram de la pila per a ser teixits al seu voltant amb els dits dels artesans, però el teler mecànic és una màquina, i la seva importància com a destructor de la cultura rau en el fet que fa la part essencialment humana del treball."⁴ És evident,

per tant, que l'economia budista ha de ser molt diferent de l'economia del materialisme modern, ja que el budista veu l'essència de la civilització no en una multiplicació dels desitjos, sinó en la purificació del caràcter humà. El caràcter, al mateix temps, es forma principalment a través del treball humà. I el treball, realitzat correctament en condicions de dignitat i llibertat humanes, beneeix els qui el fan i també els seus productes. El filòsof i economista indi J. C. Kumarappa resumeix l'assumpte d'aquesta manera:

"Si la naturalesa del treball està ben apreciada i aplicada, es mantindrà en la mateixa relació amb les facultats superiors igual que un aliment per al cos físic. Nodreix i vivifica la persona al nivell més alt i l'instiga a produir el millor que és capaç de fer. Dirigeix el seu lliure albir pel camí apropiat i disciplina l'animal que hi ha en ella cap a camins progressius. Proporciona una excel·lent experiència per a la persona per mostrar la seva escala de valors i desenvolupar la seva personalitat."⁵

Si una persona no té cap possibilitat d'obtenir un treball, es troba en una situació desesperada, no simplement perquè no té uns ingressos sinó perquè no té aquest factor nutritiu i vivificant del treball disciplinat que res no pot reemplaçar. Un economista modern pot realitzar càlculs molt sofisticats sobre si la plena ocupació 'paga' o si no seria més 'econòmic' fer rutilar una economia a un nivell per des-

No és la riquesa la que s'interposa en el camí de l'alliberament, sinó l'afecció a les riqueses; no el gaudi de les coses agradables, sinó el desig d'elles. La clau de l'economia budista és la simplicitat i la no-violència.

¹ La Nova Birmània (Consell Econòmic i Social, Govern de la Unió de Birmània, 1954).

² Ibidem.

³ Ibidem.

⁴ Art and Swadeshi, per Ananda K. Coomaraswamy (Ganesh & Co., Madras).

⁵ L'economia de la permanència, per J. C. Kumarappa (Sarva-Seva Sangh Publication, Rajghat, Kashi, 4a edició, 1958).

© Brookfielder | Dreamstime.com

El budista veu l'essència de la civilització no en una multiplicació dels desitjos, sinó en la purificació del caràcter humà. El caràcter, al mateix temps, es forma principalment a través del treball humà. I el treball, realitzat correctament en condicions de dignitat i llibertat humanes, beneeix els qui el fan i també els seus productes.

sota de la plena ocupació amb la finalitat d'assegurar una major mobilitat de la mà d'obra, una major estabilitat dels salaris, i així successivament. El seu criteri fonamental d'èxit és simplement la quantitat total de béns produïts en un període determinat de temps. "Si la urgència marginal dels productes és baixa", diu el professor Galbraith a *La societat opulenta*, "llavors també ho és la urgència d'emprar l'últim home o l'últim milió d'homes en la força laboral."⁶ I una altra vegada: "Si [...] ens podem permetre algun nivell d'atur en nom de l'estabilitat (una proposta, per cert, d'antecedents impecablement conservadors), llavors podem donar-nos el luxe de donar a aquells que estan aturats els béns que els permetin mantenir el seu nivell de vida acostumat."

Des del punt de vista budista, això és invertir la veritat, ja que els béns es consideren més importants que les persones i el consum més important que l'activitat creativa. Això significa canviar l'èmfasi des del treballador cap al producte del treball, és a dir, de l'humà cap al subhumà, una rendició davant les forces del mal. El bon principi de la planificació econòmica budista seria una planificació per a la plena ocupació, i l'objectiu principal d'aquest fet seria l'ocupació de totes les persones que necessiten un treball de 'fora': no seria la maximització de l'ocupació ni la maximització de la producció. Les dones, en general, no necessiten un treball de 'fora' i l'ocupació a gran escala de

Està acostumat a mesurar el 'nivell de vida' per la quantitat de consum anual, i sempre suposa que un home que consumeix més està 'millor' que un home que consumeix menys. Un economista budista consideraria aquest enfocament excessivament irracional: ja que el consum és només un mitjà per al benestar humà, l'objectiu ha de ser obtenir el màxim de benestar amb el mínim de consum. Per tant, si el propòsit del vestit és atorgar un cert nivell de temperatura de confort i un aspecte atractiu, la tasca consisteix a aconseguir aquest objectiu amb el mínim esforç possible, és a dir, amb la menor destrucció anual de tela i amb l'ajut dels dissenys que impliquen l'entrada més

les dones en oficines o fàbriques seria considerat un signe de fracàs econòmic greu. En particular, permetre que les mares de nens petits treballin a les fàbriques mentre que els nens corren salvatges seria tan poc rendible als ulls d'un economista budista com l'ocupació d'un treballador qualificat com a soldat als ulls d'un economista modern.

Mentre que el materialista està principalment interessat en els béns, el budista està principalment interessat en l'alliberament. Però el budisme és 'El Camí del Mig' i per tant de cap manera no és antagònic amb el benestar físic. No és la riquesa la que s'interposa en el camí de l'alliberament, sinó l'afecció a les riqueses; no el gaudi de les coses agradables, sinó el desig d'elles. La clau de l'economia budista, per tant, és la simplicitat i la no-violència. Des del punt de vista de l'economista, la meravella de la forma de vida budista és la racionalitat absoluta dels seus patrons (sorprenentment, petits mitjans que condueixen a uns resultats extraordinàriament satisfactoris).

Per l'economista modern això és molt difícil d'entendre.

El punt de vista del budisme considera la funció del treball, almenys, des de tres aspectes: donar a la persona l'oportunitat d'utilitzar i desenvolupar les seves facultats, permetre que pugui superar el seu egocentrisme en unir-se amb altres persones en una tasca comuna, i arribar a produir els béns i serveis necessaris per a una existència digna.

petita possible de treball. Com menys esforç hi ha, més temps i força queda per a la creativitat artística. Seria molt poc rendible, per exemple, fer una vestimenta complicada, com fa l'Occident modern, quan un efecte molt més bonic pot ser assolit pel cobriment hàbil de material en brut. Seria el sùmmum de la bogeria fer materials de manera que s'haguessin de fer servir de forma ràpida i la més elevada barbàrie fer alguna cosa lletja, en mal estat o mediocre. El que s'ha dit sobre la roba s'aplica igual a totes les necessitats humanes. La propietat i el consum de béns és un mitjà per a un fi, i l'economia budista és l'estudi sistemàtic de la forma d'arribar als fins amb els mitjans mínims.

L'economia moderna, d'altra banda, considera el consum com a únic fi i propòsit de tota activitat econòmica, i pren els factors de producció (i treball, i capital) com a mitjans. L'economia budista, en definitiva, tracta de maximitzar les satisfaccions humanes per mitjà del model òptim de consum, mentre que l'economia moderna tracta de maximitzar el consum per mitjà d'un model òptim d'esforç productiu. És fàcil veure que l'esforç necessari per a mantenir un estil de

⁶ *La societat opulenta*, per John Kenneth Galbraith (Penguin Books Ltd., 1962).

ECOSERVEIS

RESTAURANT D'AUTOSERVEI

Menú
a base de 3 plats, pa i postres
per només 8,95€
(7% IVA inclòs)

Alimentació naturista equilibrada a base de productes integrals de primera qualitat - Menú del dia molt complet i variat - Extensa carta de plats i ampli assortiment de begudes naturals i postres - Servei dinàmic i àgil amb gran capacitat - Ambient senzill, modern i climatitzat sense alcohol ni tabac - Un model únic en la seva especialitat.

Santa Anna, 11-17 · 08002 Barcelona · Tel. 93 318 23 88 / 93 318 26 84
www.selfnaturista.com E-mail: info@selfnaturista.com
Horari continu de 12 a 22h cada dia excepte diumenges i festius.

ELEKTRON

Energia solar /
Mesura ambiental

Venda directa d'instruments de
mesura ambiental i articles
d'energia solar
Vehicles elèctrics

www.tiendaelektron.com
Farigola, 20 local 08023 Barcelona
Tel.: 93 210 83 09 Fax: 93 219 01 07
Horari: 9 a 14h. I de 15 a 18h.
(divendres tarda tanca)

GRUP DE CIENTÍFICS I TÈCNICS PER UN FUTUR NO NUCLEAR

31 anys fent oposició a la nuclearització de Catalunya i del món.

31 anys proposant alternatives energèticament netes i segures.

Des de l'any 1987 organitzant anualment les Conferències Catalanes per a un Futur Sense Nuclears i des de l'any 1995 organitzant anualment les Conferències Catalanes per a un Futur Sense Nuclears i Energèticament Sostenible.

Servei de mesura de la radioactivitat dels aliments.

Defensem el dret de la ciutadania a captar les fonts d'energia netes i renovables locals.

Defensem el dret de la ciutadania a utilitzar les fonts d'energia netes i renovables.

Defensem el dret de la ciutadania a ser proveïda amb energia procedent de fonts d'energia netes i renovables.

Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear - GCTPFNN Apartat de Correus 10095
E-08080 Barcelona, Catalunya - 629 932 908 - E-mail: gctpfnn@energiasostenible.org

Si t'interessa
el bioregionalisme
l'ecologia profunda
l'ecologia social
l'ecofeminisme
l'espiritualitat basada
en la Terra

E-mail: avong@verds-alternativaverda.org

i si t'interessa
l'ecologia política:

E-mail: info@verds-alternativaverda.org

www.verds-alternativaverda.org

Alternativa Verda, c/o Bústia Verda,
Apartat de Correus 10095,
08080 Barcelona - Tel.: 932 081 504

El bon principi de la planificació econòmica budista seria una planificació per a la plena ocupació, i l'objectiu principal d'aquest fet seria l'ocupació de totes les persones que necessiten un treball de 'fora'.

vida que busca aconseguir el model òptim de consum és probable que sigui molt més petit que l'esforç necessari per a mantenir un mecanisme impulsor de consum màxim. No ha de sorprendre, per tant, que la pressió i la tensió de la vida sigui molt menor, diguem, a Birmània que als Estats Units, malgrat el fet que la quantitat de treball estalviat per la maquinària utilitzada al primer país és només una diminuta fracció de la quantitat utilitzada al segon.

La simplicitat i la no-violència estan, evidentment, molt relacionats. El model òptim de consum, que produeix un alt grau de satisfacció humana per mitjà d'una taxa relativament baixa de consum, permet a les persones viure sense una gran pressió i tensió i complir amb el manament principal de l'ensenyança budista: "Deixa de fer el mal; procura fer el bé." A mesura que els recursos físics són limitats a tot arreu, la gent que satisfà les seves necessitats per mitjà d'un ús moderat dels recursos té, òbviament, menys possibilitats de saltar a la gola de l'altre que la gent que depèn d'una alta taxa d'ús. Igualment, les persones que viuen en comunitats locals molt autosuficients són menys propenses a implicar-se en la violència a gran escala que les persones l'existència de les quals depèn de sistemes mundials de comerç.

Des del punt de vista de l'economia budista, per tant, la producció dels recursos

locals per a necessitats locals és la forma més racional de la vida econòmica, mentre que la dependència de les importacions des de la distància i la consegüent necessitat de produir per a l'exportació a pobles desconeguts i distants és molt poc rendible i només justificable en casos excepcionals i a petita escala. Igual que l'economista modern admetria que una alta taxa de consum dels serveis de transport entre la casa d'una persona i el seu lloc de treball significa un infortuni i no un alt nivell de vida, de la mateixa manera el budista sostindria que satisfer necessitats humanes a partir de fonts llunyanes i no de fonts properes significa un fracàs en lloc d'un èxit. El primer tendeix a tenir estadístiques que mostren un augment en el nombre de tones o quilòmetres per càpita de la població portada pel sistema de transport d'un país com a prova de progrés econòmic, mentre que al segon (el budista economista) les mateixes estadístiques li indicarien un molt indesitjable deteriorament de l'estructura de consum.

Una altra diferència notable entre l'economia moderna i l'economia budista sorgeix entorn de l'ús dels recursos naturals. Bertrand de Jouvenel, l'eminent filòsof polític francès, ha caracteritzat 'l'home occidental' amb paraules que poden ser preses com una bona descripció dels economistes moderns:

*"Ell tendeix a comptar com una despesa qualsevol cosa que no sigui l'esforç humà; no sembla importar-li la quantitat de matèria mineral malbaratada i, molt pitjor, la quantitat de matèria viva que destrueix. No sembla adonar-se del tot que la vida humana és una part dependent d'un ecosistema format per moltes formes de vida diferents. A mesura que el món és governat des de les ciutats on les persones estan separades de qualsevol forma de vida no humana, no es reviu el sentiment de pertinença a un ecosistema. Això es tradueix en un tracte cruel i en imprevisió envers les coses de les quals, en última instància, ell depèn, com l'aigua i els arbres."*⁷

L'ensenyança del Buda, per contra, prescriu una actitud reverent i no violenta, no no-

més vers tots els éssers sensibles sinó també, amb gran èmfasi, vers els arbres. Tot seguidor del Buda ha de plantar un arbre cada pocs anys i tenir-ne cura fins que estigui arrelat de manera segura. L'economista budista pot demostrar sense dificultat que de l'observació universal d'aquesta regla resultarà una alta taxa de desenvolupament econòmic genuí independent de cap ajuda exterior. Gran part de la decadència econòmica del sud-est asiàtic (com de moltes altres parts del món) és, sens dubte, deguda a una manca de consideració irresponsable i vergonyosa envers els arbres.

L'economia moderna no distingeix entre materials renovables i no renovables, de manera que el seu vertader mètode és igualar-ho i quantificar-ho tot per mitjà d'un preu en diners. Així, davant diversos combustibles possibles, com carbó, petroli, fusta o energia hidràulica, l'única diferència entre ells reconeguda per

Des del punt de vista de l'economia budista, la producció dels recursos locals per a necessitats locals és la forma més racional de la vida econòmica, mentre que la dependència de les importacions des de la distància i la consegüent necessitat de produir per a l'exportació a pobles desconeguts i distants és molt poc rendible i només justificable en casos excepcionals i a petita escala.

⁷ Una filosofia del desenvolupament econòmic de l'Índia, per Richard B. Gregg (Navajivan Publishing House, Ahmedabad, Índia, 1958).

Tot seguidor del Buda ha de plantar un arbre cada pocs anys i tenir-ne cura fins que estigui arrelat de manera segura. L'economista budista pot demostrar sense dificultat que de l'observació universal d'aquesta regla resultarà una alta taxa de desenvolupament econòmic genuí independent de cap ajuda exterior.

Com que els recursos mundials de combustibles no renovables (carbó, petroli i gas natural) es troben molt desigualment distribuïts al món i, sens dubte, la quantitat n'és limitada, és clar que la seva explotació a un ritme cada vegada més gran és un acte de violència contra la natura que mena de forma gairebé inevitable a la violència entre els homes.

L'economia moderna és el cost relatiu per unitat equivalent. El més barat és automàticament el que ha de ser preferit, ja que fer-ho d'una altra manera seria irracional i 'antieconòmic'. Des del punt de vista budista, és clar, això no funcionarà. La diferència essencial entre els combustibles no renovables com el carbó i el petroli, d'una banda, i els combustibles renovables, com la fusta i l'energia hidràulica de l'altra, no es pot simplement passar per alt. Els béns no renovables s'han d'utilitzar només si són indispensables, i només amb la major cura i la preocupació més minuciosa per a la seva conservació. Usar-los imprudentment o de manera extravagant és un acte de violència, i tot i que la completa no-violència pot no ser assolible en aquesta Terra és un deure ineludible de l'ésser humà apuntar als ideals de la no-violència en tot el que fa.

Així com un economista europeu modern no consideraria un gran èxit que tots els trossos de l'art europeu es venguessin als Estats Units a uns preus atractius, l'economista budista insistiria que la població que basa la seva vida econòmica en els combustibles no renovables està vivint parasitàriament sobre el capital en lloc de fer-ho sobre els ingressos. Una forma de vida així podria no tenir permanència i, per tant, només podria justificar-se com un recurs purament temporal. Com que els recursos mundials de combustibles no renovables (carbó, petroli i gas natural) es troben molt desigualment distribuïts al món i, sens dubte, la quantitat n'és limitada, és clar que la seva explotació a un ritme cada vegada més gran és un acte de violència contra la natura que mena de

forma gairebé inevitable a la violència entre els homes.

Aquest fet per si sol pot fer pensar fins i tot als habitants dels països budistes que no es preocupen pels valors religiosos i espirituals del seu patrimoni i desitgen, de forma ardent, abraçar el materialisme de l'economia moderna tan de pressa com sigui possible. Abans d'acomodar l'economia budista com res millor que un somni nostàlgic, potser vulguin considerar si el camí del desenvolupament econòmic delineat per l'economia moderna és probable que els porti a llocs on realment volen ser. Cap al final del seu valent llibre *El repte del futur de l'home*, el professor Harrison Brown, de l'Institut de Tecnologia de Califòrnia, fa aquesta apreciació:

"Així veiem que, igual que la societat industrial és fonamentalment inestable i subjec-

No és una qüestió de triar entre 'creixement modern' i 'estancament tradicional'. Es tracta d'una qüestió de trobar el camí correcte de desenvolupament, el camí del mig entre la negligència materialista i la immobilitat tradicionalista.

ta a la reversió de l'existència agrària, de la mateixa manera, dins d'ella, les condicions que ofereixen la llibertat individual són inestables en la seva capacitat per a evitar les condicions que imposen una organització rígida i el control totalitari. En efecte, quan examinem totes les previsible dificultats que amenacen la supervivència de la civilització industrial, és difícil veure com l'assoliment de l'estabilitat i el manteniment de la llibertat individual poden ser compatibles."⁸

Fins i tot si això fos descartat com una visió a llarg termini hi ha la qüestió immediata de si la 'modernització', com es practica actualment sense tenir en compte els valors religiosos i espirituals, està en realitat produint resultats agradables. Pel que fa a les masses, els resultats semblen ser desastrosos: un col·lapse de l'economia rural, una creixent onada d'atur a la ciutat i al camp, i el creixement d'un proletariat urbà sense aliment per al cos o l'ànima.

És a la llum tant de l'experiència immediata com de les perspectives a llarg termini que l'estudi de l'economia budista pot ser recomanable fins i tot per a aquells qui creuen que el creixement econòmic és més important que els valors espirituals o religiosos. Perquè no és una qüestió de triar entre 'creixement modern' i 'estancament tradicional'. Es tracta de trobar el camí correcte de desenvolupament, el camí del mig entre la negligència materialista i la immobilitat tradicionalista; en definitiva, de trobar la 'Justa Subsistència' (o 'Right Livelihood').

L'assaig *Economia Budista* va ser publicat per primera vegada a Àsia, editat per Guy Wint, publicat per Anthony Blond Ltd, Londres, l'any 1966. El 1973 va ser recollit amb altres assajos d'Ernest Friedrich Schumacher a *El que és petit és bonic: l'economia com si la gent importés*. El llibre ha estat traduït a 27 idiomes i el 1995 va ser nomenat pel *Suplement Literari del Times de Londres* com un dels cent llibres més influents escrits després de la Segona Guerra Mundial.

⁸ *El repte del futur de l'home*, per Harrison Brown (The Viking Press, Nova York, 1954).

E. F. SCHUMACHER 'EL QUE HEM DE FER'

"A tot arreu la gent es pregunta: "Què puc fer ara mateix?" La resposta és tan simple com desconcertant: podem, cadascú de nosaltres, treballar per posar la nostra casa interior en ordre. La guia que necessitem per a aquest treball no es pot trobar ni en la ciència ni en la tecnologia, el valor de les quals depèn totalment de les finalitats que serveixen, però encara es poden trobar en la saviesa tradicional de la humanitat." *Small is Beautiful*, pàg. 252

"No hi ha cap problema econòmic i, en cert sentit, no n'hi ha hagut mai. Però hi ha un problema moral, i els problemes morals no són convergents, capaços de ser resolts de manera que les generacions futures puguin viure sense esforç; no, són problemes divergents que han de ser entesos i transcendits.

"Podem confiar que un 'donar la volta' sigui dut a terme per una quantitat suficient de persones, de forma prou ràpida com per a salvar el món modern? Aquesta és una pregunta freqüent, però qualsevol resposta que se li doni és enganyosa. La resposta 'Sí' donaria lloc a la complaença, la resposta 'No' a la desesperació. És convenient deixar aquestes perplexitats darrere nostre i posar-nos a treballar." *A Guide for the Perplexed*, pàg. 154

E. F. SCHUMACHER L'ENERGIA

"Es podria dir que l'energia és per al món mecànic el que la consciència per al món humà. Si l'energia falla, tot falla." *Small is Beautiful*, pàg. 99

"L'economia moderna és propulsada per un frenesí de cobdícia i es lliura a una orgia d'enveja... La pregunta és si aquestes causes poden ser eficaces a llarg termini o si porten dins de si les llavors de la destrucció." *Small is Beautiful*, pàg. 18

El creixement econòmic depèn de l'augment del consum d'energia, però els combustibles fòssils (petroli, gas, carbó) no són recursos renovables o reciclables: un cop utilitzats se n'han anat per sempre. Els països pobres no poden esperar igualar el ritme de consum dels països rics a causa de l'energia que això requeriria. Aquesta és una gran amenaça per a la pau.

"No hi ha substitut per a l'energia. L'edifici sencer de la vida moderna es construeix sobre ella. Encara que l'energia pot ser comprada i venuda com qualsevol altra mercaderia, no és una mercaderia més, sinó la condició prèvia de tots els productes, un factor bàsic al mateix nivell que l'aïre, l'aigua i la terra." *Schumacher on Energy*, pàg. 1-2

Com es pot cobrir la demanda d'energia? No pas amb l'energia nuclear, que és massa perillosa i no és viable econòmicament. S'ha de desenvolupar l'energia d'origen renovable, però la veritable resposta es troba en un canvi en l'estil de vida i un nou tipus d'economia.

E. F. SCHUMACHER

EL TREBALL

Des de la perspectiva budista el treball no té a veure només amb guanyar-se la vida, sinó que té un triple propòsit: desenvolupar els dons i les habilitats de cadascú, superar l'egocentrisme aprenent a cooperar amb els altres i produir els béns i serveis necessaris per a l'existència que va esdevenint. Una existència que va esdevenint significa un estil de vida en què tot l'ésser humà pugui florir i que és simple i no violenta. Idees clau per a un estil de vida adequat sostenible en què les persones i l'entorn viu puguin florir són: la producció local, la reverència i la cura cap al món dels vius, distingint entre els recursos no renovables i renovables com es distingeix entre el capital i els ingressos, la dignitat humana en el treball, valors com la bellesa i la permanència considerats més importants que la maximització de la producció i el consum. En definitiva, una nova economia 'com si la gent importés'.

16

17

E. F. SCHUMACHER LES MESURES

"El que es necessita en tots aquests assumptes és discriminar [...] quina escala és l'adequada? Depèn del que estem tractant de fer. Quin és el significat de la democràcia? La llibertat i la dignitat humana, la qualitat de vida, la satisfacció? [...] És un assumpte dels béns, o de persones? Per descomptat, és una qüestió de persones. Però la gent pot ser ella mateixa només en petits grups comprensibles. Per tant, hem d'aprendre a pensar en termes d'una estructura articulada que pot fer front a la multiplicitat d'unitats de petita escala. Si el pensament econòmic no pot comprendre això, és inútil." *Small is Beautiful*, pàg. 57

"En l'escala correcta es pot introduir el factor TLC. La TLC és el millor fertilitzant que s'hagi descobert, i no es pot comprar. Significa: Oferta de Cura Amorosa (TLC: Tender Loving Care) [...] les enormes burocràcies modernes mai no aconseguen res [...] si pensem que es poden resoldre les coses mitjançant dimensions monstruoses, estem equivocats. Els nostres problemes d'avui es resoldran quan ens adonem que hem d'estructurar les nostres organitzacions perquè la TLC, aquesta cosa tan meravellosa, que és igualment satisfactòria per al donant com ho és per al receptor, pugui tornar a entrar en acció." *Parlament amb la Comunitat de Iona. This I Believe*, pàg. 31

La tecnologia i les mesures estan relacionades entre si. La nostra tecnologia ha donat forma al món modern.

Les mesures són un element crucial en una nova economia. El món modern pateix la idolatria del gegantisme (com més gran millor). Schumacher contradiu aquesta suposició en 'El que és petit és bonic'. Amb 'petit' ell vol dir una escala adequada que pugui permetre el floriment humà.

Schumacher fa una crida per una tecnologia que sigui més apropiada a les necessitats de desenvolupament integral humà, així com un desenvolupament econòmic per a un món sostenible. Paraules clau pel que fa a la tecnologia serien: més simple i no violenta; que promogui la salut, la bellesa i la permanència; que faciliti la millora d'habilitats. La tecnologia moderna fa dels éssers humans esclaus de les màquines, i podreix els cors i les ments. Una tecnologia saludable permet que els treballadors desenvolupin les seves habilitats i els seus dons creatius.

Ernst Friedrich Schumacher

Per recordar el centenari del naixement d'ERNST FRIEDRICH SCHUMACHER, aquest economista que tant ha influït en l'ecologia política, s'ha creat el lloc web

Celebrating Ideas to Change the World (Celebrant Idees per a Canviar el Món)

Des d'aquest lloc se't proposen aquestes iniciatives:

- **Commemora l'aniversari; celebra un esdeveniment**

Take action or hold an event

Pots actuar per commemorar l'aniversari de Schumacher per mitjà d'organitzar el teu propi esdeveniment (un àpat, una jornada de portes obertes, un debat o altres coses) i afegint-ho al calendari del lloc web Celebrating Ideas to Change the World. Digues-ho a tothom en el bloc de Celebrating Ideas to Change the World i esbrina qui hi assistirà per mitjà de Twitter o del fòrum de Celebrating Ideas to Change the World. Després no t'oblidis de compartir les teves fotografies, històries i vídeos dels esdeveniments per mitjà d'enviar-los a ef.schumacher@yahoo.co.uk

També hi pots trobar altres esdeveniments interessants als quals assistir.

- **Participa al fòrum**, sota aquest enunciat: *"La meua petita idea preferida és..."* Al mateix lloc web Celebrating Ideas to Change the World pots informar-te més sobre E. F. Schumacher i les seves idees.
- **Comparteix la teua història**
Comparteix els teus pensaments, esdeveniments, fotos, vídeos i històries sobre E. F. Schumacher per mitjà del bloc del lloc web Celebrating Ideas to Change the World, així com del seu canal de YouTube, Flickr, Twitter i els perfils de Facebook.
- **Fes un donatiu a Practical Action** (organització creada per E. F. Schumacher sota el nom Intermediate Technology Development Group l'any 1965, la qual utilitza la tecnologia per desafiar la pobresa, treballant amb homes i dones pobres de tot el món).

Activa't JA! Visita: <http://www.ef-schumacher.org>

IMATGES DE LA 16.ª FIRRA PER LA TERRA

L'ALTERNATIU

Equinocci de tardor 1994

preu d'ajut 100 ptes.

P. Berg i J. Goldharft
visiten Catalunya

INDEX

- 1.- Presentació
- 2.- Bioregions
- 3.- Consciència cultural bioregional
- 5.- Una metamorfosi per a les ciutats: de gris a verd
- 9.- La trama de l'aigua

22

23

PETER BERG EN FACSIMIL in memoriam (1937 - 2011)

<http://elaboratimontipress.com>

Abans del seu treball bioregional, havia participat en accions pels drets civils i de teatre al carrer. Va escriure, va dirigir, va produir i va actuar en obres per al S. F. Mime Troupe, i va formular teoria i accions amb els Diggers a San Francisco, escrivint prosa i manifestos poètics.

El seus escrits i les seves obres són tota una referència per al moviment bioregional i ecologista. Es poden destacar: *Envisioning Sustainability*; *Discovering Your Life-Place: A First Bioregional Workbook*; *A Green City Program for the San Francisco Bay Area and Beyond*; *Figures of Regulation: Guides for Re-Bawllancing Society with the Biosphere*; i *Reinhabiting a Separate Country: A Bioregional Anthology of Northern California*. Ningú no serà capaç de reemplaçar a la seva presència, però la Planet Drum Foundation continuarà. En els últims mesos, Peter va establir les bases per a assegurar que la Fundació porti el llegat bioregional cap al futur. Com a part d'aquest esforç, Peter i el seu germà van establir l'**Eliot and Peter Berg Endowment Fund**.

La tardor de 1994, la revista *L'Alternatiu* va dedicar íntegrament els seus continguts al bioregionalisme i al programa per a ciutats verdes. El motiu no va ser cap altre que la visita a Catalunya de Peter Berg i la seva parella, Judy Goldhaft, convidats per *Alternativa Verda*. *L'Alternatiu* no només va dedicar l'edició de tardor de 1994 a Peter Berg i Judy Goldhaft sinó que també va organitzar un seguit d'actes amb ells, entre el 27 d'octubre i el 3 de novembre de 1994.

Arran de la mort de Peter Berg, *Dia de la Terra* li rendeix homenatge per mitjà de la inclusió, en facsimil, de tres dels articles que *L'Alternatiu* li va publicar en aquella edició, directament traduïts de l'anglès. Els trobareu a partir de la pàgina 34 d'aquest número de *Dia de la Terra*.

El matí del dijous 28 de juliol de 2011 Peter Berg va exhalar el seu últim sospir. La seva parella, Judy, i la seva filla, Ocean, estaven amb ell. En molts sentits, la seva mort ha estat massa aviat i inesperada.

Peter era un activista ecologista de ment clara, apassionat, visionari, que analitzava tots els aspectes de la interacció entre les espècies humanes i no humanes i donava seguiment a les seves idees amb l'acció.

Peter va fundar la Planet Drum Foundation (Fundació del Planeta Tambor), el 1973, i va ser-ne el director durant 38 anys. Peter va ser el creador del terme 'bioregió' i del concepte de 'rehabilitació' i un assenyalat ecologista, escriptor i conferenciant. Segons Gary Snyder, l'obra de Peter i el butlletí de la Planet Drum, *Raise the Stakes*, van ser "d'una incommensurable importància en la definició i difusió de les idees i les possibilitats del bioregionalisme". Els seus treballs inclouen projectes de revegetació extraordinàriament innovadors i projectes de ciutat verda tant a escala local com a l'estranger, que manifesten directament la seva visió de la sostenibilitat ecològica i cultural.

RADIATING

POSTERS

MAGNÍFIC LLIBRE DE CARTELLS ANTINUCLEARS
Amb separata de textos en llengua castellana
A LA VENDA A ECOSERVEIS (Rambla Canaletes, 127, 3r, 08002 Barcelona,
en horaris d'oficina - tel. 902 884 639 - info@ecoserveis.net)

27

SERVEIS

SUPERMERCADO ECOLÓGICO

www.bioespacio.com

C/ València 186 · 08011 Barcelona
Tel. 93 453 15 73
Info@bioespacio.com

 Lunes a viernes de 8:30 a 20:30h.
Sábados de 8:30 a 14:30h.
Parking
Servicio a domicilio
Tarjeta exclusiva de clientes
Se aceptan tarjetas

ALIMENTACIÓN BIOLÓGICA - Líderes en productos frescos: Carnes al corte, frutas y verduras, lácteos, quesos y derivados, congelados, panes, proteínas vegetales - **COMIDA PREPARADA:** Platos precocinados - **EL SUPER-BIO:** Todo tipo de alimentos biológicos envasados - Higiene y cosmética biológica - Discos, libros y papelería - Ropa y calzado - Utensilios de cocina - Objetos de regalo y decoración - **COMPLEMENTOS DIETÉTICOS - BELLEZA:** Peluquería natural, bioestética y masajes - **ACTIVIDADES:** Cursos de cocina y nutrición.

Aprovecha las ofertas mensuales

Compte Triodos

100% Responsable

Només invertim en economia real i desenvolupament sostenible

Visít'ns a
Av. Diagonal 418
08037 Barcelona

www.triodos.es | 902 360 940

Estalviar a Triodos Bank és una decisió socialment responsable, perquè amb els seus diners només financem empreses i organitzacions que treballen pel medi ambient, la cultura i la justícia social.

Amb una interessant rendibilitat i la tranquil·litat de saber què fa el banc amb els seus diners.

Triodos Bank, el referent europeu en banca ètica i sostenible.

Triodos Bank
Un banc on compta alguna cosa més que els diners

ACEITE Rosa Mosqueta

Tel: 902 181 629

SPRAY

El aceite de Rosa Mosqueta, es conocido por su uso como nutriente y regenerador de la piel

Extraído por la Presión en Frio.

13,75€
60 ml.

Producto de Sol Natural | www.solnatural.cat | En tiendas de dietética y alimentación ecológica

Triodos Bank NV/SA opera sota supervisió del Banc d'Espanya en matèria de liquiditat i transparència i del Banc Central dels Països Baixos. Inscrit com a sucursal en el registre del Banc d'Espanya amb el núm. 1491.

SOM ENERGIA

La cooperativa de producció i consum d'energia verda.

Foto de constitució de la cooperativa del passat mes de desembre. Actualment ja som més de 1.000 socis i sòcies.

Oficines de Som Energia al Parc Tecnològic de la UdG.

La suma de moltes persones pot generar una força imparable. L'objectiu de Som Energia és ser una cooperativa sense ànim de lucre que reuneixi a milers de persones amb el desig de canviar el model energètic actual i treballar junts per assolir un model 100% renovable.

No hem d'esperar a que els governs ho facin per nosaltres, ho podem fer nosaltres mateixos, si ens ho proposem. Si cadascú de nosaltres exigeix consumir energia verda a casa nostra, a la llarga ens hauran d'escollar. Si cadascú de nosaltres inverteix una petita quantitat és possible engegar projectes de generació a partir de fonts renovables (biogàs, solar, eòlic, etc.) de manera independent, sense dependre de res més, només de la nostra voluntat.

Som Energia vol ser una eina que permeti caminar cap al futur que volem. Comencem a fer-ho a partir d'ara mateix!

Per què ser soci/a de Som Energia?

- Perquè **tothom hi pot participar** i tenir accés a l'energia d'origen renovable.
- Perquè ajudes a desenvolupar una **economia sostenible** i a millorar decididament el medi natural.
- Perquè ets **copropietari/a** i tots els membres tenen igual vot amb una única aportació retornable de només 100€.
- Per guanyar **independència** de les grans companyies energètiques.
- Per gaudir d'un **millor servei**, amb informació veraç i amb un tracte personal.
- Perquè és un model de negoci **òptim al ser**:
 - Sense despeses en publicitat
 - Sense grans sous a directius
 - Amb oficines modestes i eficients
 - Amb una gestió i comunicació via web
- Per crear un **moviment social** a favor de les energies renovables i la participació ciutadana.
- Perquè no són només paraules, amb Som Energia passes a l'acció fent un consum responsable i fent inversions directes per generar bona energia.

Per què contractar Som Energia?

- Per consumir **Energia certificada 100% renovable**, sense cap sobrecost. La nostra energia neta no costa més que l'energia "bruta".
- Perquè tenim l'objectiu de **generar tanta energia renovable** com consumim lingüin els nostres socis-consumidors.
- Perquè amb un **simple tràmit via web**, sense canvis tècnics de la teva instal·lació, et pots canviar a Som Energia.
- Per rebre un **millor servei eficient**, transparent i que **treballa per a tu**, en benefici dels seus socis/es.
- Per fer un **consum responsable** i de transformació del model energètic actual.

Creem la nostra energia renovable!

La cooperativa de producció i consum d'energia verda.

fes el **SALT!**

www.somenergia.cat

SERVEIS

Des de 1986
QUALITAT I COMPROMÍS

Nutrició Natural *Vegetalia* Nutrició Ecològica

Has provat el TEMPE ?

• Tempe fresc
• Tempe amb quinoa
• Tempe amb algues
• Tempe macerat amb tamarí
• Vegeburger tempe, mill i pastanaga

Mex Montserrat - 08183 Castelló de la Plana
Tel: 93.066.61.61 www.vegetalia.com

ATHANOR.ES
UNA FUERZA AL NUEVO PARADIGMA

La revista capdavantera de les noves tendències cap a un món millor ara també en format digital.

www.athanor.es

ECOPRAC

EINES D'ACER INOXIDABLE PER L'AGRICULTURA ECOLÒGICA

ecoprac@ecoprac.com
www.ecoprac.com

C/ Mossén Jacint Verdaguer s/n
E-25264 Vilanova de Bellpuig (Lleida) CATALUNYA
Telf: +34 973324031 Fax: +34 973 32 44 12

EXERCICIS DE SÍNTESI I JOCS DE CONSCIÈNCIA

AIAM INSTITUT
AIKIDO · TAI-TXI · TXI-KUNG

Aquests exercicis et permeten experimentar la coherència global. La teva visió i percepció interna es veuran refinades gràcies al conreu de l'energia sanadora, que es fa d'acord amb cada persona.

JORDI CALVET BANCHS
Imparteix l'ensenyança del tai-txi-txuan, el txi-kung i l'aikido des de 1987. És instructor del Healing Tao segons el mètode del mestre Mantak Chia. És impulsor i creador del Gest de la Pau i l'associació AIAM.

INFORMACIÓ:
933 511 857
www.aiam-institut.org

El Emerger de Maitreya: Un Mensaje de Esperanza

¿Qué nos depara el futuro? – Al comenzar el Nuevo Milenio el instructor esperado por todos se dará a conocer públicamente. Durante más de 35 años Benjamin Creme ha estado preparando el camino para el mayor acontecimiento de la historia – el emerger de Maitreya, el instructor del Mundo, y de Su grupo de hombres extraordinariamente iluminados. Esto ahora es *inminente*. Maitreya se esperaba por todas las tradiciones religiosas bajo distintos nombres (Cristo, Imán Mahdí, Mesías, Krishna o Maitreya Budha entre otros). Él no viene a crear una nueva religión sino para enseñar a la humanidad un enfoque más sano de la vida y estimular correctas relaciones humanas. Como un hombre moderno, preocupado por los problemas actuales. Él se centrará en las crisis económica, política y medioambiental que hacen peligrar nuestro mundo, abogando por el fin de las desigualdades, la pobreza y el hambre, e inspirándonos a superar el actual caos global y a crear una nueva y brillante civilización basada en el compartir, la justicia y la paz. Su mensaje puede resumirse así: "Compartid y salvad el mundo". Su emerger abierto ha comenzado.

Share International y Share Ediciones son ONG sin ánimo de lucro, respaldadas por una red mundial de voluntarios. Más información gratuita: Apartado de Correos 149-08190 Sant Cugat-(Barcelona) Tel./Fax: 93 5891988

Web on Internet: www.share-es.org

La estrella que anuncia el omarger de Maitreya

Una brillante "luminaria semejante a una estrella" de diferentes colores y formas está estimulando un debate en YouTube, blogs, periódicos y medios de comunicación. El 12 de Diciembre de 2008 Share International Foundation distribuyó un comunicado de prensa anunciando que, en el futuro muy cercano, una "brillante estrella" aparecería en el cielo visible en todo el mundo, noche y día, anunciando la inminente aparición de Maitreya, el Instructor del Mundo, en Su primera entrevista en una importante cadena de televisión de EEUU. Desde principios de enero de 2009 avistamientos de la "estrella" han sido notificados en todo el mundo y cientos de avistamientos han sido enviados a Share International. Ésta es una pequeña muestra de las fotografías confirmadas como la "estrella".

ECOSERVEIS

divulgació
 comunicació
 sensibilització
 formació
 estudis
 assessorament
 exposicions
 energia

Ecoserveis, referents en cultura energètica
 Ecoserveis és una associació sense ànim de lucre que treballa a nivell europeu i nacional en la comercialització de la tecnologia de les energies renovables, l'eficiència energètica i el medi ambient en general.

El nostre servei:

- Campanyes:** elaboració d'informes, guies informatives, i material divulgatiu de temàtica energètica i ambiental per campanyes de comunicació i divulgació.
- Corpsos, seminaris i tallers:** Formació personal i professional a nivell europeu i nacional en temàtica energètica, renovables, clima i medi ambient.
- Exposicions:** creació, disseny i muntatge d'exposicions de temàtica ambiental.
- Jornades:** organització de jornades, seminaris i conferències en temàtica d'actualitat ambiental.
- Serveis de consultoria:** assessorament energètic a les empreses públiques i privades.

Dades de contacte
 Tel: 902 88 46 39
 info@ecoserveis.cat
 www.ecoserveis.cat

La Copa del Clima dels Ciutadans Europeus és una competició a nivell domèstic entre diferents països per reduir les emissions de CO2.

<http://cat.theclimatecup.eu>

Per més informació en col·laborar amb la campanya si us plau escriu-nos a: catalunya@theclimatecup.eu o truca'ns a Ecoserveis al 902 88 46 39.

Cada 22 d'abril es commemora l'aniversari de la celebració per primera vegada al món del DIA DE LA TERRA - 1970 (Earth Day - 1970). En aquella ocasió més de vint milions de nord-americans, més de deu mil escoles i més de mil universitats arreu dels Estats Units d'Amèrica participaren en el Dia de la Terra. Més de sis-centes mil persones participaren a la Fira Ecològica en plena 5a. Avinguda de Nova York, i moltes més persones participaren en d'altres activitats. Aquella gent va sortir al carrer, va pressionar el Congrés i va iniciar el modern moviment ecologista. El Dia de la Terra de 1970 va ajudar a generar el suport

públic que va menar que s'adoptessin les Lleis d'Aire Net, d'Aigua Neta, d'Espècies en Perill, i de Protecció dels Mamífers Marins; també es va crear l'Agència de Protecció Ambiental dels Estats Units. El Dia de la Terra va ser fundat pel senador de Wisconsin, Gaylord Nelson, i va ser organitzat per Denis Hayes. Va ser la més gran demostració de base de tota la història dels Estats Units. Des d'aleshores va començar a celebrar-se el DIA DE LA TERRA cada 22 d'abril.

Durant 41 anys el Dia de la Terra (22 d'abril) ha inspirat i mobilitzat individus i organitzacions de tot el món a demostrar el seu compromís envers la protecció mediambiental i la sostenibilitat.

La Xarxa del Dia de la Terra és un líder global en la promoció de l'educació mediambiental i les escoles verdes. La seva guardonada Xarxa d'Educadors proveeix recursos per tal que els professors eduquin per a un futur sostenible.

enguany, Dia de la Terra ha posat en marxa el projecte mundial més gran de defensa i servei mediambiental: la compilació de mil milions d'actes verds. Milions de persones s'estan compromentent a realitzar actes verds! I tu a què et compromets? Manifesta-ho! (<http://act.earthday.org/>)

A més, utilitza la Calculadora de la Petjada Ecològica de la Xarxa del Dia de la Terra per mesurar el teu impacte en el planeta!

Per a més informació i per establir contacte amb els companys de Dia de la Terra de tot el planeta uneix-te al grup Dia de la Terra a <http://www.earthday.net>

www.diadelaterra.org

Per a demanar informació sobre l'Associació de la Terra

info@diadelaterra.org

firaperlaterra@diadelaterra.org

Entitat inscrita al Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya amb el núm. 18.739

Poden participar-hi com a socis totes les ONG, col·lectius o associacions públiques que hagin incorporat, o tinguin en projecte fer-ho a curt termini, els Principis de Valdez. També s'admeten aportacions i col·laboracions a títol individual.

Desitjo participar-hi com a voluntari

Vull contribuir-hi amb una aportació econòmica**

Vull subscriure'm a la revista *Dia de la Terra*: 2 números l'any, 10 euros

Volem fer-nos socis

Nom.....

Adreça

Municipi..... Codi Postal

Telèfon..... Correu Electrònic

Signatura

** Envia un xec a:

Núm. de compte corrent de Dia de la Terra: 3025 - 0001 - 10 - 1433021331

Dia de la Terra, c/o Bústia Verda, Apartat de Correus 10095, 08080 Barcelona. Telèfon: 902 883 519

Entrevista a Peter Berg

"CAL REPLANTEJAR LES CIUTATS"

<http://planet-drum.net>

Les conques fluvials, el clima, els animals i les plantes nadius, l'estructura geogràfica i territorial són alguns dels elements que defineixen i delimiten una bioregió. I les bioregions serien els països naturals del planeta Terra, no només en un sentit biològic sinó essencialment cultural. Aquestes i altres idees suggerents sobre les formes de vida urbanes i el futur de les ciutats van ser exposades a la tardor de 1994 a Barcelona (i a altres ciutats d'Europa) per l'ecòleg urbà californià Peter Berg.

–Com va sorgir la idea de 'bioregió'?

–Arran de la Conferència d'Estocolm de 1972, algunes persones ens adonàrem de la necessitat d'una comprensió més profunda del significat ecològic de les activitats dels individus i de les societats. Aleshores la Biologia ja començava a imposar-se com a substituta de la Física en el domini de la consciència de l'era industrial. El concepte de bioregió va aparèixer en aquell context com a fórmula per a determinar la ubicació de l'individu a la biosfera.

–Què és una bioregió?

–Al costat de les cases adossades i les fàbriques, les carreteres, els carrers i el clavegueram, els gasoductes i oleoductes, i les fronteres polítiques, existeix una geografia natural de la vida. En aquest sentit, les bioregions són àrees geogràfiques que comparteixen unes característiques comunes: conques hidrogràfiques, sòls, clima, plantes i animals nadius. Cada individu viu en una bioregió o altra.

–Catalunya és una bioregió?

–Sense dubte que ho és. Catalunya és un dels països naturals del planeta per les seves característiques geogràfiques. De tota manera, cada poblador d'un lloc ha de descobrir per si mateix en quina bioregió viu.

–I els aspectes culturals?

–La idea de bioregió es en si mateixa cultural. Tot i que s'inspira en les ciències naturals, planteja qui ets en el lloc on vius; la cultura de l'individu i el seu entorn.

–És fàcil per a l'habitant de la gran ciutat descobrir en quina bioregió viu?

–No li resulta senzill perquè l'era industrial ha fet que la gent desconegui el lloc on viu. Si preguntes a un *urbanita* d'on ve l'aigua, et dirà que dels dipòsits; si l'interrogues sobre la destinació de les deixalles, dirà que "allà fora". L'era industrial ens ha fet perdre consciència de la natura i els seus mecanismes. Però no tenim més remei que canviar i recuperar aquesta saviesa. Sabem que cap a l'any 2000 el 50% de la població mundial viurà en ciutats.* Ens convertirem en *Homo sapiens* urbans: una nova espècie en la història de la humanitat. Això significa que no podem seguir planificant i plantejant les ciutats com fins ara. Cal tornar a pensar les ciutats. Els municipis han d'assumir una transformació profunda de la concepció de les ciutats. La crisi dels ecosistemes urbans actuals serà, sense dubte, el primer problema

ambiental que es plantejarà abans que acabi el segle XX.*

–No sembla pas que aquests siguin els eixos del debat actual...

–Els polítics no prenen aquest camí per una raó molt simple: els avenços tecnològics els permeten argumentar que l'únic que cal fer per a millorar la ciutat és construir cinturons de ronda i autopistes. Però la gent també necessita altres coses, com gasolina per a desplaçar-se per aquestes fabuloses xarxes de comunicacions, un habitatge, qualitat de vida, espais per a la relació amb els seus veïns i amics... Si els ciutadans es tornen més conscients de la bioregió en què viuen també es tornaran més actius i responsables sobre qüestions com el reciclatge, la utilització d'energia solar, la producció i elaboració del seu menjar. La fortalesa cultural i la potent societat civil catalana faciliten que s'abordi aquesta reconceptualització dels espais urbans.

–Quines idees bàsiques han d'inspirar aquest replantejament dels espais urbans que proposa?

–Cada àrea geogràfica té condicions diferents segons les seves característiques naturals. Per tant, primer cal reconèixer un conjunt de valors amb un fonament bioregional que serveixin per a orientar les polítiques municipals. En qualsevol cas hi ha quatre principis bàsics que governen els ecosistemes. En primer lloc, la interdependència, de tal manera que augmenti la consciència dels intercanvis entre producció i consum de recursos. En segon lloc, la diversitat, de forma que es fomenti la multiplicitat d'expressions culturals, socials i polítiques, mentre hi ha una resistència vers les solucions d'interès únic i monoculturals. En tercer lloc, l'autoregulació, que estimuli les activitats descentralitzades a les ciutats i que resti poder a les burocràcies. Finalment, el quart principi seria l'estabilitat a llarg termini, és a dir orientar les polítiques de tal manera que superin les vicissituds concretes i siguin efectives més enllà de les conteses electorals.

–Des dels seus plantejaments, creu que Barcelona ha pres el camí per a ser una ciutat més ecològica?

–No. Vaig ser a Barcelona fa deu anys i aleshores era una ciutat més habitable. Crec que els Jocs Olímpics han canviat el caràcter de Barcelona. Jo la sento com una ciutat menys habitable. Ha perdut alguna cosa però encara és a temps de recuperar-se, si la política municipal es reorienta.

–Quin seria un programa per a una ciutat ecològica?

–Algunes propostes serien, per exemple, incorporar energies d'origen renovable als edificis públics; donar més protagonisme als barris; fomentar el reciclatge i la reutilització a gran escala de residus; incentivar el transport públic davant del privat.

–Com convèncer tanta gent que abandoni el cotxe quan tot apunta que no està gens disposada a fer-ho?

–El cotxe té recompenses psicològiques. Per tant, caldria retribuir els ciutadans per no utilitzar l'automòbil al centre de la ciutat. A Denver, a l'estat de Colorado, si agafes un taxi per anar a comprar al centre l'Ajuntament paga el transport. Han entès que és molt més car que els milers d'automòbils particulars col·lapsin el centre de la ciutat. Segons els experts, el gran repte és que els transports públics imitin els avantatges de l'automòbil privat. Per exemple, a San Francisco han sorgit taxis col·lectius que passen a recollir la gent a casa seva i la porta a l'aeroport. Han fet mal als taxistes perquè el preu del viatge és quatre i fins a cinc vegades inferior al del taxi individual. Però és el camí que cal seguir.

–L'organització que dirigeix a San Francisco, Planet Drum, ha incentivat notablement la participació dels ciutadans en els seus barris i s'ha convertit en un grup de pressió important. Quins són els eixos de la seva activitat?

–Tres: provocació, informació i participació. Un exemple de provocació és l'activitat que realitzem un divendres al mes. A mitja tarda, quan milers de persones abandonen l'urbs en llurs vehicles per passar el cap de setmana fora, reunim més de 5.000 persones en bicicleta al centre de la ciutat. Creem el caos però la policia no arresta ningú; més aviat ens protegeix.

–Com reacciona la gent?

–Alguns reaccionen malament i s'enutgen. D'altres parlen amb nosaltres i els informem de les raons de la nostra actitud. El pas següent és la participació: oferim formes de participació variades a aquells qui volen col·laborar. Només la formació i la pressió social dels ciutadans amb consciència social i política pot reorientar ecològicament les polítiques municipals.

Entrevista per Lluís Reales, publicada originalment a La Vanguardia el dia 3 de desembre de 1994 en llengua castellana.

*Cal tenir en compte l'any de publicació original de l'entrevista (1994).

Bioregions

Peter Berg

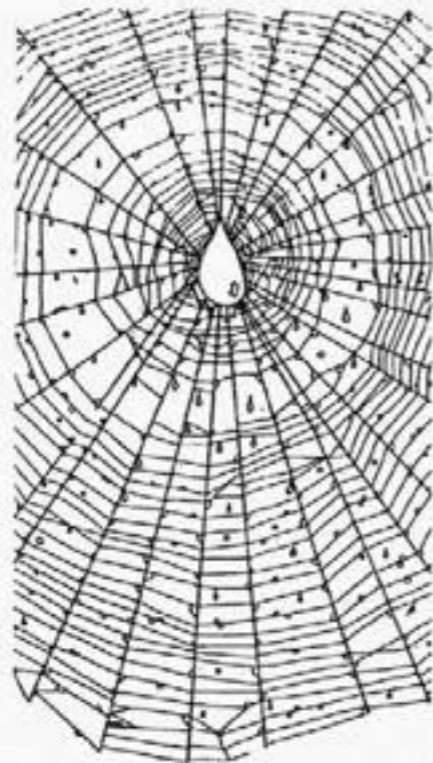
On vivim, de debò, cadascú de nosaltres? D'ençà de l'adveniment, fa dos segles, de l'Era Industrial (i des de fa només poques dècades a gran part del món), la resposta a aquesta qüestió bàsica s'ha expressat en termes cada cop més urbans, estatals, i tecnològics, més que no pas en els termes dels processos de la vida mateixa. Fes la pregunta a la propera persona amb qui et trobis, i ja et pots esperar com a mínim una part d'aquesta resposta: "En una casa numerada al carrer tal, en algun districte d'una ciutat, dins d'alguna província, estat o departament, de l'estat-nació tal, dins d'un bloc de potències del Primer, Segon o Tercer Món. Això és, quan no sóc a ..., un altre lloc tot anant a la feina en cotxe, en bus, en tren o en avió."

Vivim tots dins de la trama de la vida, per descomptat. Els nostres cossos i sentits són els d'uns mamífers que habiten la biosfera. Tots els nostres aliments, la nostra aigua i els nostres materials provenen dels processos de la biosfera. Però durant l'Era Industrial, i assolint un èxim al darrer període industrial, a partir de la II Guerra Mundial, la realitat de la nostra interdependència amb totes les formes de la vida s'ha convertit en una abstracció borrosa. Hem sofert la il·lusió de creure que les nostres vides estaven segures a l'emparrat de les màquines. Ara mateix, la separació entre la nostra consciència de qui som i d'on som, per una part, i la trama planetària de la vida de la qual la nostra espècie forma part, per l'altra, és prou crítica com per amenaçar la supervivència de totes dues coses. Ens trobem en la situació, alhora absurda i tràgica, d'algú que cala foc a casa seva per escalfar-se al mig d'una tempesta de neu, destrossant uns àmbits de vida cada vegada més amplis sense adonar-nos del lligam fonamental que ens hi uneix.

Però, com podem tornar a descobrir on vivim de veritat?

Les bioregions són àrees geogràfiques que comparteixen característiques comunes de sòl, conques hidrogràfiques, clima, i plantes i animals nadius que existeixen dins de la biosfera planetària sencera com a elements únics i intrínsecs que contribueixen a mantenir-hi la vida. Hem de considerar-les com si posseïssin la distinció diversa i necessària des de fulles fins arrels, o des de braços fins a cames. La

selva de l'Amazones, per exemple, subministra tant d'oxigen que se la podria considerar un pulmó de la biosfera. El delta del Nil constitueix un ronyó per al Mar Mediterrani. Per sota i arreu de les xarxes industrials de cases en filera i fàbriques, carrers i clavegueres, autopistes i vies de tren, oleoductes i gasoductes, jurisdiccions legals i fronteres polítiques, aquesta geografia natural de la vida continua sobrevivint.

Tothom viu dins d'una bioregió o altra. Abans de l'industrialisme, la realitat de viure en un únic lloc-de-vida quedava reflectida en unes cultures adaptatives que establien relacions de reciprocitat amb els cicles i amb les condicions del lloc on es vivia. Encara en queden uns exemples poderosos, com ara la relació profundament sagrada dels Hopi amb el cultiu, en terres de secà, del blat de moro, amb la pluja, amb les planes i la reverència a la Terra, al sud-oest dels Estats Units. Alguns vestigis continuen obstaculitzant els dissenys dels estats-nació, com ara la persistència heroica (després de vuit segles de dominació) de la cultura i llengua gaèlica, al costat occidental de la Gran Bretanya. Les cultures plenament adaptatives constitueixen interaccions natives dels mamífers humans, tan naturals com qualsevol altre aspecte de la vida d'una bioregió.

Per a la majoria de la gent, però, el fet d'habitar una bioregió única ha perdut la seva preeminència com a element de supervivència. Mentre perduri aquesta condició, cap bioregió no està protegida de l'amenaça de veure paralitzada la seva capacitat de nodrir la vida. "Tallem la selva amazònica per fer pasta de paper de diari - cal seguir les fluctuacions del preu del petroli!" "Aplanem la 'Black Mesa' dels Hopi - ens cal carbó per produir electricitat perquè els llums de Los Angeles puguin brillar tota la nit!". No hi ha manera d'assegurar la supervivència de la biosfera sense salvar cada bioregió, i és especialment important que cada persona que visqui dins la societat industrial comenci a cultivar la consciència bioregional.

La *Rehabilitació* és un terme que designa l'adopció de la pràctica de viure-en-el-lloc, de tornar a ser part d'una bioregió. Un primer pas és familiaritzar-se amb les característiques naturals específiques del lloc on es viu. El nord de Califòrnia, per exemple, humit i verd, no forma un continuum amb la part seca i desèrtica de l'estat. El Nord de Califòrnia és un país natural diferent, 'Shasta'. Les Muntanyes Ozark són una formació calcària elevada, amb una identitat natural única de conques i vegetació, que s'estén sobre la frontera d'Arkansas i Missouri, la bioregió d'"Ozarkia". Aquelles àrees del nord de Maine, als EUA, i de New Brunswick, al Canadà, que estan sota la influència de l'Oceà Atlàntic, comparteixen la mateixa bioregió, el Golf de Maine.

Cada lloc se situa dins d'una bioregió. Cada metròpoli existeix dins d'un entorn natural: Manhattan a la vall inferior del riu Hudson; Londres a la vall del Tàmesi. Les barriades de les grans ciutats, les ciutats mitjanes, els pobles, les àrees agrícoles rurals, els boscos i els parcs naturals, tots es troben dins d'unes bioregions específiques.

Un cop determinats l'extensió i el caràcter d'un lloc-de-vida, es poden adoptar plantejaments de rehabilitació envers una immensa varietat d'activitats i d'àrees amb problemes. Actualment, l'ensenyament i la conscienciació tenen una prioritat especial, i grups d'estudis bioregionals ja han aparegut a més de 50 àrees dels Estats Units i Canadà. Aquests

publiquen revistes i paquets informatius sobre les seves bioregions, i sovint enforquen temes polítics especialment immediats. A Shasta, per exemple, el Frisco Bay Mussel Group es va convertir en un portaveu tenaç de l'oposició als transvasaments d'aigua des de les conques del nord de Califòrnia cap a Los Angeles, i a les eleccions del 1982 va contribuir activament a la derrota d'una pràctica que fins aleshores havia estat freqüent (més del 90% dels votants de Shasta es va oposar a l'últim pla de desviació - el vot unilateral més gran de la història de Califòrnia).

Per als descentralistes en general, el concepte de bioregió respon a la pregunta, "Descentralitzar cap a on?". Els activistes antimuclears comencen a ser pro-bioregionalistes. Les cooperatives locals d'alimentació i els grups locals de defensa dels recursos naturals estan descobrint que organitzar-se segons les divisions de conques hidrogràfiques i de bioregions augmenta la seva eficiència.

El bioregionalisme és un pas important més enllà del pensament conservacionista o ambientalista. S'adreça directament al destí de la Terra, no solament com a tema 'ecològic', sinó com la qüestió central amb la qual la humanitat s'ha d'enfrontar.

(traduït de 'Resurgence', N° 98, maig/juny 1983.)

Consciència Cultural Bioregional¹

Peter Berg

Ja fa una dècada que sóc activista bioregional, i una persona que observava el meu comportament va dir, "La definició d'un activista bioregional deu ser 'algú que va per tot arreu dient a tothom que es quedi allà on és!' És massa 'privada' aquesta broma?"

Per a molts que formem el moviment bioregional des de fa gairebé 20 anys, ha estat molt interessant observar que el recentment publicat 'Memorandum of Understanding: Agreement on Biodiversity in the State of California' fa servir el terme '**bioregió**', i jo crec que és un molt bon senyal. És bo, també, que es faci servir la paraula 'biodiversitat'. Tots dos termes s'han encunyat fa poc, i és probable que indiquin uns camins útils per resoldre problemes de gestió de recursos que anteriorment no s'havien solucionat de manera satisfactòria. Però la importància de la seva presència aquí és per tal d'explicar-vos que la 'bioregió' és essencialment una idea cultural, i no pas un concepte purament de les ciències naturals.

Permeteu-me que faci un breu repàs històric. La preocupació pel medi ambient és un fenomen relativament recent dins la consciència industrial. 'Silent Spring (Primavera silenciosa)', de Rachel Carson, es va publicar l'any 1962 i va posar en marxa el moviment ambientalista; 10 anys després, l'any 1972, ja s'havia guanyat tant de respecte que el govern dels Estats Units va establir una Agència de Protecció del Medi Ambient (EPA).

L'ONU va convocar una conferència sobre el Medi Ambient el mateix any, quan en feia 10 dies que s'havia publicat "Silent Spring". En aquells moments, fins a cert punt, es va incorporar - o, com dirien alguns, es va cooptar - el fervor dels primers ambientalistes. Per exemple, el director de l'EPA era nomenat pel President, i es preocupava menys o més pel medi ambient segons la política del govern. A la Conferència de l'ONU a Estocolm, resultava sorprenent veure unes

deu mil persones als carrers, que es podrien haver anomenat 'planetaris', i que no tenien cap tipus de representació a l'ONU. Tenien unes preocupacions molt importants, com ara la intoxicació amb mercuri al Japó, però atès que no eren representants oficials de cap estat-nació, no comptaven com a jugadors de debò a l'ONU, la qual, en realitat, intervé en conflictes d'interessos nacionals, i no contempla necessàriament la voluntat de la gent en general.

Així les coses, algunes persones van començar a sentir que calia una comprensió més profunda del significat ecològic de les activitats d'individus, de societats i d'institucions. Molta gent, de fet, sentia que la biologia ja sorgia com a substitut de la física en el domini de la consciència de l'era industrial. Aquestes persones actuaven de diverses maneres per mirar de crear una cultura, un estil de vida, i un sentiment polític que marqués aquesta nova comprensió, diguem-ne ecològica en comptes d'ambientalista.

El concepte de bioregió va sorgir d'aquell període com a manera de determinar la ubicació d'un individu dins la biosfera. Eres un membre d'un estat-nació? - Bé, desgraciadament, sí. Però en termes biosfèrics planetaris, eres un habitant d'una bioregió. Les bioregions són els països naturals del planeta.

Tot un ventall de persones, des d'activistes comunitaris a ecologistes, poetes i nadius americans, van començar a treballar plegades en aquesta idea. Voldria llegir una part del resultat de la col·laboració entre Raymond F. Dasmann, el conegut ecologista californià, i jo mateix, pensant com a activista, quan vàrem intentar descriure la situació en un assaig intitolat 'Rehabilitar Califòrnia'. Heus aquí la definició d'una paraula nova, '**rehabilitació**':

Rehabilitació significa aprendre a viure-en-el-lloc a una àrea que ha estat malmesa i lesionada per les explotacions del passat.

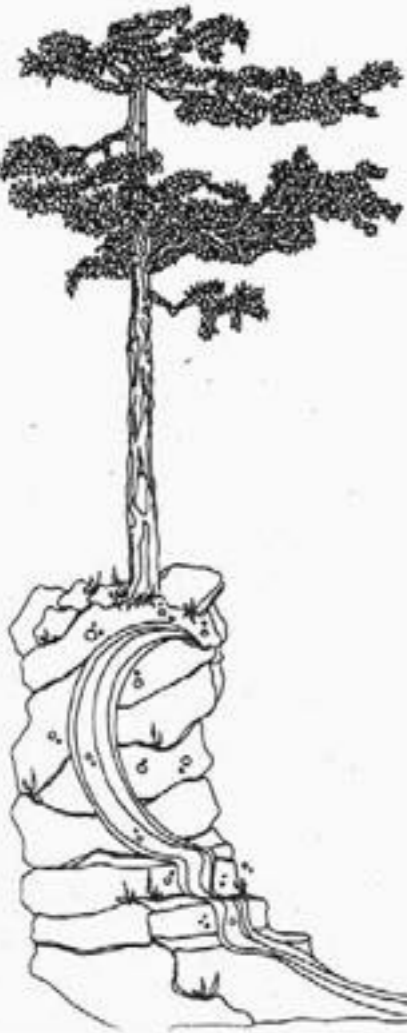

Significa convertir-se en nadiu d'un indret tot assabentant-se de les relacions ecològiques específiques que operen dins i al voltant d'aquell indret. Significa comprendre les activitats i desenvolupar un comportament social que enriqueixi la vida d'aquell lloc.

I ara, la paraula **bioregió**:

Nosaltres definim 'bioregió' d'una manera diferent de la 'provincia biòtica' de Dasmann o la 'provincia biogeogràfica' d'Udvardy. El terme es refereix tant a un terreny geogràfic com a un terreny de la consciència - a un lloc i a les idees que s'hi han desenvolupat per a viure-hi. Dins d'una bioregió, les condicions que han influït la vida són semblants, i aquestes condicions han influït l'ocupació humana.

Una bioregió pot ser determinada inicialment a partir de la climatologia, la fisiografia, la geografia dels animals i les plantes, la història natural i altres ciències naturals descriptives. Però qui millor descriu els límits definitius d'una bioregió són les mateixes persones que hi han viscut, a través del reconeixement

humà de les realitats de viure-en-el-lloc. Totes les formes de vida del planeta estan interconnectades de certes maneres ben evidents, i de moltes més que a penes no s'han explorat encara. Però existeix una clara ressonància entre els éssers vivents i els factors que els influeixen, i aquesta es manifesta de formes específiques en cada lloc concret del planeta. Descobrir i descriure aquesta ressonància és una manera de definir una bioregió.

Aquesta descripció i definició és més àmplia que la que apareix actualment al Memorandum, però no és la meua intenció criticar això. Crec que els passos que s'han fet són positius, però voldria passar a considerar fins on ha evolucionat el moviment bioregional als Estats Units i a altres llocs. Actualment, existeixen uns dos-cents grups i publicacions només a Amèrica del Nord. S'han celebrat quatre Congressos Bioregionals d'Amèrica del Nord, i n'hi haurà un altre a Texas l'any vinent (a la fi de 1994 s'en han realitzat 6).

Ara mateix, Austràlia està experimentant un moment històric molt semblant a la institucionalització de l'ambientalisme als EUA. El govern laborista acaba d'adoptar molts dels objectius dels 'greenies' (verds) d'una manera que se l'ha anomenat 'verd pàlid'. En conseqüència, s'han format diversos grups bioregionals de ciutadans.

Aquesta idea s'ha popularitzat també a Mèxic, per motius que són ben palesos per qualsevol que hi hagi estat, o a l'altament contaminada Ciutat de Mèxic o al camp, on la indústria agrícola ha perjudicat greument el paisatge. S'han celebrat, a més, quatre camps bioregionals intermitents a Itàlia, on la idea està lligada amb la resurrecció d'entitats regionals polítiques i culturals. A d'altres punts d'Europa, el concepte es relaciona amb el separatisme polític o ètnic. Per exemple, Catalunya compta amb un grup bioregional molt actiu, anomenat Alternativa Verda, que advoca pel separatisme català. Aquest fenomen es veu, també, a Gal·les i Cornualla, i ara existeix un grup anomenat el 'Moviment pel Centre d'Anglaterra'. Jo espero que moltes d'aquestes iniciatives evolucionin d'una manera semblant a allò que ha estat la fragmentació de la URSS.

Per descomptat, el concepte bioregional es pot aplicar a un ampli ventall de fenòmens culturals, socials i polítics. No intentaré detallar-ne la totalitat potencial, però està clar que uns objectius polítics serien la descentralització i la planificació ecològica, tant de ciutats com de zones rurals. Els urbanites han d'entendre d'alguna manera que formen part d'unes regions naturals, les bioregions, i han d'intentar harmonitzar-s'hi des de la perspectiva de nous pioners urbans.

El Nord de Califòrnia - que en termes bioregionals es pot considerar que s'estén des de les muntanyes Klamath-Siskiyou fins a la Sierra Nevada, baixant per la costa fins a la badia de San Francisco si més no, i possiblement fins a San Luis Obispo - ha estat anomenat "Bioregió Shasta" per l'ecologista Ray Dasmann, pel poeta Gary Snyder, i per moltes persones més, algunes de les quals acaben de participar en la primera Trobada Bioregional de Shasta. Cinc o sis, o més, de les grans àrees anomenades bioregions al 'Memorandum of Understanding' estan situades dins d'aquest territori més extens.

Els professionals i educadors aquí presents hauríeu de saber que molta gent normal ja ha començat a adoptar una noció ecoècnica dels objectius socials del futur. Fariu molt bé de buscar el contacte amb aquesta gent i d'acceptar la seva participació a tots els nivells possibles. Espero que aquesta sigui si més no una part de la funció dels pròxims Consells Bioregionals, i que aquests ineluguin també moltes classes de persones que fan la seva vida al bosc, als rius i als oceans, i també molts nadius americans.

¹ Publicat a "proceedings of the Symposium on Biodiversity of Northern California", 28-30 d'octubre de 1991, Santa Rosa, Califòrnia

Una metamorfosi per a les ciutats: de gris a verd¹

Peter Berg

Les grans ciutats han canviat de diverses maneres fonamentals des de mitjan segle ençà. S'han fet més incomprensibles i més perilloses, i el seu futur és una de les consideracions planetàries més importants amb les quals s'enfronta la humanitat.

Les ciutats més grans d'avui dia tenen dues i tres vegades els vuit milions d'habitants de la Nova York de l'any 1950, una xifra que ja aleshores es considerava totalment inviable. Ara mateix, la més gran és Ciutat de Mèxic, amb més de 22 milions d'habitants. Tòquio i São Paulo, entre d'altres, s'aproximen també a aquesta quantitat.

Independentment de la seva grandària actual, gairebé totes les ciutats continuaran creixent a un ritme més ràpid. Per l'any 2025, es preveu l'existència d'un centenar d'àrees metropolitanes de cinc milions o més d'habitants, tres vegades més de les que hi ha ara.

Les ciutats d'aquestes dimensions no es poden conèixer íntimament. Històricament, les ciutats com l'antiga Atenes, la Londres de Samuel Pepys, o fins i tot el Brooklyn de Walt Whitman, han desaparegut, substituïdes ara per immensos trencaclosques que es veuen de maneres molt diferents des del punt de vista de cada persona que hi viu. Cal recordar que moltes ciutats tenen tants habitants com algunes petites nacions senceres, i que algunes d'elles contenen la meitat de les seves poblacions nacionals. Ja no són solament els centres dels seus països respectius: s'han transformat en organismes independents, amb un conjunt de sistemes en evolució constant que ultrapassen continuament el nostre coneixement i domini.

A més, les ciutats exigeixen massa de les seves bases de suport, passant per alt les seves bioregions locals per treure recursos des de milers de quilòmetres de distància. Per exemple, Los Angeles treu aigua de Califòrnia del Nord, extreu carbó d'Oregon per a energia elèctrica, i importa gas natural líquid d'Indonèsia. A mesura que continua l'expansió de les ciutats, incrementa la lluita pels mateixos recursos d'aigua, energia i aliments. El

ritme d'esgotament d'aquests recursos és molt més alt que aquell que els planificadors es podien imaginar abans del 'boom' de població de les darreres dècades. Encara avui, els administradors no s'adonen de la vulnerabilitat de les ciutats en front de les escassetats caòtiques i dels col·lapsos de subministraments.

Temps enrera, viure a ciutat era una forma de vida especial i privilegiada, recolzada per una gran població rural dedicada a la producció agrícola, però ara aquesta forma de vida s'està convertint ràpidament en norma. Malgrat que ja estan grotescament inflats en comparació amb el passat recent, i susceptibles a col·lapsos que els paralitzen, els ambients urbans constituïran aviat l'hàbitat principal de la nostra espècie. Encara el 1950, menys del 30% de la població mundial vivia en ciutats de 25.000 o més habitants, però cap a l'any 2000 ja la meitat de la humanitat no viurà al camp. En alguns llocs la proporció serà encara més alta, més del 75% a Amèrica Llatina i Amèrica del Nord, Europa, Àsia Oriental, i Oceània. Hi ha menys persones en contacte amb la natura, en un moment quan més habitants urbans haurien de produir una part dels recursos que consumeixen.

Les ciutats no només limiten els contactes beneficiosos amb la natura: l'envolten i la malmeten. Els espais buits que abans separaven àrees urbanes s'omplen de noves construccions, i envolten les àrees naturals com les gàbies d'un zoo. La costa est d'Estats Units, de Boston fins a Atlanta, és ja una megalòpoli pràcticament ininterrompuda, i forma en efecte una barricada que separa la fauna de l'oceà. Les ciutats situades al costat dels rius s'estenen cada cop més per les riberes, i

acaben sobrecarregant i trencant els vincles de les cadenes dels ecosistemes aquàtics.

Les àrees metropolitanes tenen les xifres més altes de densitat de població, i per tant són els llocs on es consumeixen més recursos i es produeixen més residus. Els nivells de consum dels països industrialitzats són excessius en general, i de vegades absurdament inflats. Per exemple, el consum anual de gasolina a les ciutats dels EUA és de 400 galons [15.140 litres] per persona; quatre vegades el d'Europa i deu vegades el de les ciutats asiàtiques com ara Hong Kong i Singapur. El malbaratament flagrant dels recursos és molt freqüent: els sortidors d'aigua queden oberts hores i hores, els carrers s'omplen de papers i d'embalatges, i centenars de milers de llums elèctrics innecessàries eremen durant tota la nit.

Els efectes dels residus generats per les ciutats són sovint menys visibles però molt més perillosos. Tots els rius, llacs i badies propers a les àrees urbanes són afectats per algun tipus de contaminació, de vegades tan gran que perden tota vida aquàtica. El sòl i les aigües subterrànies a prop dels abocadors de residus es contaminen de productes mortals. Els fums de les fàbriques i dels vehicles maten els boscos propers i enverinen llacs llunyans. Encara quan s'intenta aplicar alguns controls, aquests són ràpidament desbordats pel volum del creixement urbà - es pot reduir a la meitat les emissions tòxiques dels vehicles, però si la quantitat d'aquests es triplica, hi haurà més smog - i continuament s'estan descobrint nous desastres.

Aquests són problemes a gran escala, els efectes simultanis dels quals poden esquarterar els fonaments de la nostra vida social i política actual. Moltes ciutats han començat a mostrar un aspecte abandonat i tenebrós que augura un futur encara més fosc. Es veuen clarament les seves ferides en casos urbans destrossats, fàbriques buides amb fileres de vidres trencats, terrenys lliures plens d'escombraries, i carrers plens de sots. El creixement continuat portaria a crisis cada cop més profundes, com la que ja es veu a Ciutat de Mèxic: arriba més gent a la

ciutat, es redueix la disponibilitat de llocs de treball i de cases, i ereixen les desigualtats entre individus i districtes rics i pobres. Ja es veu com barris sencers queden aïllades del control administratiu i dels serveis essencials, com incrementen els problemes de salut física i mental, i com es descomponen les infraestructures bàsiques com l'ensenyament públic i els sistemes de clavegueres. Fins a un punt o altre, algunes ciutats acabaran per semblar-se a la devastada Beirut.

Valors Bioregionals

Cal una transformació profunda de la concepció de les ciutats. I aquesta no pot ser una senzilla reforma administrativa ni un canvi del disseny de sistemes i d'estructures, perquè ha d'incorporar una sèrie completament nova de prioritats i principis. La finalitat i la funció futures de les ciutats, i les activitats de la vida urbana, han de ser el centre de la consciència social i política a un nivell primari.

El primer pas cap a la reconceptualització de les àrees urbanes és reconèixer que totes se situen a bioregions locals, dins les quals poden arribar a ser autosuficients i sostenibles. Els sòls, aigües, plantes i animals nadius, clima, variacions estacionals, i altres característiques naturals de la ubicació geogràfica d'una ciutat, constitueixen l'àmbit bàsic de la consecució dels recursos essencials d'aliments, aigua, energia, i materials. Per tal que això es faci d'una manera sostenible, les ciutats s'han d'identificar, i establir una reciprocitat equilibrada, amb els sistemes naturals. No tan sols han de trobar fonts properes per satisfer les necessitats humanes, sinó que s'han d'adaptar també aquelles necessitats a les condicions locals. Han de mantenir les característiques naturals que encara romanen, i restaurar el màxim possible de les que han quedat malmeses. Per exemple, restaurar badies, illes, o rius contaminats perquè tornin a ser hàbitats sans per a la vida aquàtica pot contribuir a millorar l'autosuficiència de les àrees urbanes en la producció d'aliments.

Les diverses àrees geogràfiques tenen condicions diferents, segons les seves característiques naturals. S'ha de reconèixer un conjunt de valors amb fonament bioregional, i després aquests valors han d'orientar les polítiques municipals. Poden servir de guia uns

quants principis bàsics que governen tots els ecosistemes.

Interdependència. Augmentar la consciència dels intercanvis entre producció i consum de recursos, per tal de relacionar més el subministre, la reutilització, el reciclatge i la restauració. Reduir l'explotació no equitativa.

Diversitat. Recolzar amplis ventalls de mitjans de satisfer les necessitats humanes i una multiplicitat d'expressions culturals, socials i polítiques. Resistir les solucions d'interès únic i la monocultura.

Autoregulació. Estimular activitats descentralitzades realitzades per grups de barri. Substituir les burocràcies jerarquitzades amb assemblees locals de base.

Estabilitat a llarg termini. Orientar les polítiques perquè funcionin sota condicions diverses i al llarg de diverses generacions. Minimitzar els programes de curt termini i els remeis a base de 'posar pedaços'.

Quan es tenen en compte aquests quatre principis, es poden prendre unes decisions que tenen molta més coherència ecològica, i que són, per tant, molt més pràctiques, que les que es prenen generalment en l'actualitat. Aplicades al cicle de producció i consum d'aliments, per exemple, podrien comportar aquests beneficis: més granges petites o horts, dins o a prop de la ciutat, que emplem més persones, preserven i restauren espais verds, redueixen les despeses de transport, i subministren

productes més frescos; l'ús més generalitzat de la 'permacultura' (l'agricultura permanent) i les plantes alimentàries natives per conservar i reconstruir la capa superior del sòl, per reduir l'ús d'aigua, i per mantenir els hàbitats naturals; la compra de productes per subscripció per part d'institucions i de grups d'individus que paguen una certa quantitat anual per rebre una quantitat especificada d'aliments, pràctica que estabilitza els ingressos de les granges i els nivells de producció dels aliments; la recollida de restes de poda d'arbres i plantes i les restes d'aliments i d'altres residus orgànics per tal de fer compost que serveixi de fertilitzant; la reutilització d'aigües brutes urbanes en granges i jardins per reduir el consum d'aigua fresca; i algun tipus de producció d'aliments per part de tothom, mitjançant jardins, terrats, jardineres, o horts comunitaris, o el treball compartit a les granges.

Programa per a una Ciutat Verda

Cada àrea urbana ha de desenvolupar un Programa de Ciutat Verda ecològicament orientat que ofereixi una alta qualitat de vida per a tots els seus residents en harmonia amb la seva bioregion. L'enverdiment de la ciutat inclou plantar tota mena d'espècies vegetals a la ciutat, però no es limita a la revegetació. Inclou moltes més coses, com ara la conversió a energies renovables; el desenvolupament de transports adequats; el reciclatge i reutilització extensius; més traspass de poders als barris; el suport per a les petites empreses i cooperatives amb sentit de responsabilitat social; la restauració dels hàbitats silvestres; una àmplia participació en la planificació de la sostenibilitat; i la creació de noves expressions artístiques i celebracions cíviques.

Ja existeixen molts grups separats que treballen en diversos sectors vers la sostenibilitat urbana, i que poden oferir els seus plantejaments com a elements d'un programa global, un 'paraigua verd' que porti impuls els immensos canvis governamentals que es necessiten. Per exemple, per a la transició des dels combustibles fòssils contaminants i la perillosa energia nuclear a les energies renovables com ara solar, hidràulica i eòlica, es poden reclutar representants d'entre les empreses d'energies renovables, els grups sindicals que es beneficiaran de la creació

dels llocs de treball, i les agències que regulen la producció i utilització d'energia, així com dels grups de defensa del medi ambient i de les energies alternatives.

Heus aquí uns exemples de com es poden reorientar les polítiques municipals cap a un Programa de Ciutat Verda:

Adaptar els edificis públics a les energies renovables. Equipar els edificis d'oficines, escoles, biblioteques, pares de bombers i comissaries de policia amb els mitjans de produir l'energia que necessiten a partir de les fonts renovables.

Desenvolupar els transports adequats. Facilitar autobusos i furgonetes per a empreses per transportar els empleats directament al lloc de treball, substituir l'ús del cotxe (per anar a comprar o anar a trobar-se amb algú) amb vehicles que van de punt a punt, i posar facilitats que ajudin els veïns del mateix barri a compartir cotxes per anar a la feina. Per a reduir l'ocupació d'un cotxe per una sola persona, prohibir-la en hores punta i al centre urbà, pujar els impostos sobre el combustible i assignar-los a la construcció de ferrocarrils lleugers, i multiplicar els usos de cada zona perquè les empreses i institucions siguin més a prop d'on viu la gent i així reduir les necessitats de viatjar a la feina.

Intelar el reciclatge i la reutilització a gran escala. Establir la recollida al carrer dels productes domèstics reciclables, tant orgànics com fabricats. Exigir taxativament que es reprocessin tots els residus dels processos industrials. Establir petites indústries locals de materials secundaris. Obligar els ajuntaments a comprar materials reciclats sempre que sigui possible, preferentment de fonts locals. Crear instal·lacions de tractament d'aigües grises per la seva reutilització per regar jardins i arbres, rentar vehicles, netejar edificis, i evaquar els excrements en els vàters, i així disminuir l'ús d'aigua neta. Instal·lar unitats casolanes per a reciclar les aigües utilitzades.

Donar poder als barris. Retornar un alt percentatge dels ingressos tributaris als consells i assemblees de barri per l'ús local directe. Millorar les comunicacions del barri amb la provisió d'espais i materials per a llocs de trobada, i instal·lacions per a ràdio FM i TV per cable.

Ajudar les empreses i cooperatives amb sentit de responsabilitat social. Crear nous llocs de treball i més prosperitat mitjançant l'ajut a les empreses petites i cooperatives orientades a la sostenibilitat, tot facilitant 'incubadores' on es poden compartir despatxos, equipaments i materials. Instar els ajuntaments a comprar articles d'aquestes noves empreses.

Restaurar els hàbitats silvestres. Trobar i restaurar llocs naturals. Establir nous passadissos de vegetació nativa dins de la ciutat que connectin els hàbitats perquè els animals es puguin desplaçar per les àrees urbanes sense impediment. Per a crear aquests corredors, restaurar els rierols a tots els llocs on sigui possible, recuperant els rius i les rieres que han sigut colgats i transformats en clavegueres.

Obrir el procés de planificació per a la sostenibilitat. Demanar als veïns quins desitjos i visions tenen pel futur, i convertir-los en normes que determinin els canvis. Adoptar 'normes de responsabilitat' que obliguen els càrrecs electes i funcionaris a mantenir la salut de la ciutat i dels seus habitants: si no compleixen aquest càrrec, fent possible que s'intoxiqui l'aire, l'aigua i el sòl, els ciutadans podrien prendre accions legals contra ells.

Celebrar la vitalitat del lloc on es viu. Ajudar la creació de petits mitjans de comunicació local (murals, cartelleres, indicadors) que incorporin característiques naturals. Organitzar celebracions públiques dels esdeveniments naturals com ara les estacions i les migracions d'animals. Facilitar guies als llocs naturals.

Algunes d'aquestes mesures representen una reducció de despeses i una eliminació de residus a una escala immensa. La majoria d'elles creen nous llocs de treball i contribueixen a l'autosuficiència - i constitueixen només un grupat d'exemples d'entre els molts que s'haurien de realitzar.

Pioners urbans

L'èxit d'un Programa de Ciutat Verda depèn d'una nova i radical consciència de viure a la ciutat per part dels individus. La vida urbana ha estat tradicionalment més fàcil i luxosa que la vida rural: els serveis eren relativament barats, els habitants no eren responsables de la seva continuïtat. I la gent encara pensa que l'aigua, el

menjar, i l'energia seguiran arribant a la ciutat tan fàcilment com fins ara, encara que sàpiguen que els llocs d'origen estan groment malmesos.

Però les realitats de la vida urbana estan canviant de pressa i canviaran molt més en el futur. Els costos de serveis, cases i aliments s'ha multiplicat diverses vegades en les darreres dècades, i augmentaran més de pressa amb l'expansió de les ciutats i la competència per recursos que disminueixen en quantitat i qualitat. Els viatgers occidentals s'espanten de les condicions de llocs com Calcuta, Rio, Nairobi, i creuen que les seves comunitats estan immunes als problemes d'inflació, embussos, malalties i misèria - però aviat els veurem a les nostres ciutats. Falten recursos bàsics, fins i tot als països desenvolupats, per sostenir les enormes poblacions urbanes que s'estan acumulant. Els anys 50 i 60, amb abundància de petroli, electricitat, aliments i aigua potable, es recordaran com un període anòmal, amb un consum desenfrenat d'uns productes valuosos - com ara ens sorprenem de l'alta qualitat de fusta i pedra dels edificis normals del segle passat.

Abans, les comunitats socials i culturals moderaven i estabilitzaven la vida urbana, i eren fonamentals en la formació del sentit d'identitat i de relació amb la ciutat en conjunt. Aquestes zones de seguretat i d'identificació s'estan erosionant o destrossant, i donen pas a deserts d'anonimitat i de por. Aquesta pèrdua és un factor principal de l'ambient urbà

SERVEIS

Govinda
restaurante
hindú
vegetariano
comerás bien...

Plaza Vila de Madrid, 4
08002 Barcelona
93 318 77 29
Unión Ramblas, Metro Catalunya
... y te sentirás mejor

Amaltea
restaurante
vegetariano
comerás bien...

Diputació, 164
08011 Barcelona
93 454 86 13
Quinto Vilaró, Metro Urzell
... y te sentirás mejor

la botiga d' integral

Des de 1982
productes ecològics
i naturals

Euclides, 11 - Tel. 933 577 897
08031 Barcelona
Metro Vilapicina, L5

HORARIS: dilluns a divendres
de 9 a 14 i de 17 a 20h,
dissabte de 10 a 14h

— Restaurant Vegetarià —
la riera
— Vine i tornaràs —

Regent Mendieta, 15 - 08028 BCN
Tel. 629 57 42 68 / 650 42 94 40
HORARI: de dilluns a dissabte, de
13 a 16h menys festius.

Sopars per a grups

ATHANOR.ES
UNA PUERTA AL NUEVO PARADIGMA

La revista
capdavantera
de les noves
tendències cap a
un món millor
ara també en
format digital.

www.athanor.es

INVITACIÓN - LUGAR DE ENCUENTRO UNIVERSAL

Para ver la serie de televisión de difusión mundial:

La escuela de la vida para dominar la vida

EL CAMINO HACIA LA CONSCIENCIA CÓSMICA

Enseñanzas libres para todas las personas de acuerdo con una ética y
moral elevadas de carácter universal.

Estas reuniones tienen lugar cada semana en Barcelona, Alicante, Valencia, Murcia,
Málaga, Sevilla, Madrid, Bilbao, Pamplona.

Entrada libre.
Duración aproximada 45 minutos.
E-Mail: info@radio-santec.com Apartado Correos 32147. 08080 Barcelona

Producida por www.radio-santec.com

TV EN INTERNET: <http://www.alternativartv.com/>

cada cop menys solidari i més amenaçador.

Les ciutats tal com les coneixem estan a punt d'esfondrar-se, però la gent no és conscient dels canvis que s'acosten. Els mitjans de comunicació s'interessen per situacions aïllades, com la desintegració de Detroit o la falta absoluta de serveis públics a East St Louis, i els polítics se'n van a viure als afores i no volen discutir temes angoixosos.

La ciutat està a un importantíssim punt d'inflexió: comença un canvi històric comparable al naixement de la moderna ciutat industrial a finals del segle XVIII. Els ciutadans experimentaran una transformació total: per treure un futur positiu d'una situació decadent, hauran de ser 'pioners urbans' en un desert de formigó, acer i vidre, hauran de desenvolupar noves formes urbanes i refer les seves vides alhora que recreïn el paisatge urbà. Per això, hauran d'aprendre noves habilitats, reorientar les seves energies i el seu esperit d'invenió, i alinear els seus esforços amb els principis d'autosuficiència i sostenibilitat que serveixen de fonament al Programa de Ciutat Verda.

El perfil de 'vida urbana pionera' inclou aquests elements: treballar a temps parcial en diverses feines en comptes de fer 40 hores setmanals en un sol lloc de treball; produir una quantitat d'aliments de manera habitual; reciclar els residus i l'aigua domèstics; equipar els edificis per conservar energia i per produir-la de fonts renovables; restaurar els hàbitats d'animals; reduir o eliminar l'ús de l'automòbil personal; desenvolupar noves expressions culturals que reflecteixin motius bioregionals i planetaris; i participar en consells de barri per resoldre molts

temes, des de planificació i justícia fins a serveis socials i celebracions. Aquesta forma de vida substituirà l'existència urbana actual, sovint alienant i escapista, per una gran varietat d'activitats estimulants i creatives, més associades amb artistes i naturalistes que no pas amb treballadors de fàbriques i oficines. Enmig d'una metròpoli densament poblada, els nous urbanites es podran identificar plenament amb casa seva, el seu barri-poble. Molta gent ja posa en pràctica alguns aspectes d'aquesta vida urbana transformada: quan ho faci la majoria de les persones, la vida a ciutat serà molt més rica i gratificant.

En una ciutat dotada de Programa Verd, els ciutadans i les ciutadanes tindrien més interacció amb el govern municipal que no pas ara: un govern que es veuria com a instrument per realitzar la intenció dels residents de fer la ciutat autosuficient i sostenible.

Ajuda mútua

Les perspectives futures de les ciutats es troben en un punt crític: si continuen pel camí actual, el seu efecte sobre les persones, les bioregions, i la biosfera planetària, arribarà aviat a un extrem intolerable. Actualment, unes 850 milions de persones són 'squatters': el 50% dels habitants de les ciutats del Tercer Món no tenen ni aigua corrent ni electricitat. L'any 2000, el nombre de 'squatters' s'haurà més que duplicat, fins a més de 2.000 milions, i hi haurà un increment igualment pronunciat del nombre de persones que viuen sense poder cobrir les necessitats més rudimentàries. Un escenari pròpi d'un malson, amb milers de milions de persones amuntegades en apilaments urbanes

enmig de la misèria més desoladora, que ja ha començat a convertir-se en realitat. I segurament s'arribarà a fases encara pitjors de col·lapses habituals de la producció i distribució de les necessitats vitals, esfondrament de les infraestructures bàsiques, conflictes extrems entre grups socials i econòmics, i caos governamental.

Existeix una alternativa davant d'aquest destí dolorós, però requereix una transformació total de la finalitat de les ciutats i de la manera d'habitar-les. Les tendències actuals, tan ruïnoses, poden ser frenades, i fins i tot capgirades, per governs d'orientació bioregional i ciutadans amb consciència ecològica que implementin Programes de Ciutats Verdes. En comptes de destrossar les bases d'obtenció de recursos, podem desenvolupar energies renovables, reciclar materials i aigua, i produir aliments dins de la mateixa ciutat. En comptes de destrossar les àrees naturals, podem restaurar i mantenir els hàbitats d'animals i plantes nadius, i augmentar la quantitat d'espais verds. En comptes de veure com les àrees urbanes es fan més anònimes a mesura que creixen, amb més violència i més persones sense treball o casa, es poden traspasar poders als barris perquè realitzin els serveis socials d'una manera local, personalitzada i mútua.

Les ciutats han de canviar aviat i de manera profunda, i aquesta enorme metamorfosis pot ser l'oportunitat d'un canvi positiu de consciència que harmonitzi les necessitats de la societat amb les dels sistemes naturals que són el seu suport més fonamental.

¹ traduït de "CITY LIGHTS REVIEW 3, An International Annual"

BIBLIOGRAFIA

- Alcock, D., editor (1993), BOUNDARIES OF HOME: Mapping for Local Employment, New Society Publishers (The New Catalyst Bioregional Series #6), Philadelphia
- Alcock, D., editor (1994), FUTURES BY DESIGN: The Practice of Ecological Planning, New Society Publishers (The New Catalyst Bioregional Series #7), Philadelphia
- Anton Vans (1974-1994), RAISE THE STAKES, Planet Drum Foundation, San Francisco
- Berg, P. (1978), REINHABITING A SEPARATE COUNTRY: A Bioregional Anthology of Northern California, Planet Drum Foundation, San Francisco
- Berg, P. (1987), FIGURES OF REGULATION: Guides for Rebalancing Society with the Biosphere, Planet Drum Foundation, San Francisco
- Berg, P. & Tokel, C. (1986), RENEWABLE ENERGY AND BIOREGIONS: A New Context for Public Policy, Planet Drum Foundation, San Francisco
- Berg, P., Migalany, B. & Zuckerman, S. (1989), A GREEN CITY PROGRAM FOR THE SAN FRANCISCO BAY AREA CITIES & TOWNS, Planet Drum Foundation, San Francisco
- Flores, H., editor (1993), CIRCLES OF STRENGTH: Community Alternatives to Alienation, New Society Publishers (The New Catalyst Bioregional Series #5), Philadelphia
- Haeberle, D. (1984), ECOLOGICAL POLITICS AND BIOREGIONALISM, New Life Farm, Ivory, Montana
- Meyer, Ch. & Shouang, F., editors (1992), LIVING WITH LAND: Communities Restoring the Earth, New Society Publishers (The New Catalyst Bioregional Series #4), Philadelphia
- Ohio River Basin Information Service (1986), THE ROBERT HEARTLAND: A Bioregional Anthology of the Ohio River Basin, Sunset Farm, Wilder, Kentucky
- Plant, Ch. & Plant L., editors (1990), TURTLE TALK: Voices for a Sustainable Future, New Society Publishers (The New Catalyst Bioregional Series #1), Philadelphia
- Plant, Ch. & Plant L., editors (1991), GREEN BLESSINGS:

- Heavenly Hoods', New Society Publishers (The New Catalyst Bioregional Series #2), Philadelphia
- Plant, Ch. & Plant L., editors (1992), PUTTING POWER IN ITS PLACE: Create Community Control, New Society Publishers (The New Catalyst Bioregional Series #3), Philadelphia
- Sale, K. (1985), DWELLERS IN THE LAND: The Bioregional Vision, Sierra Club Books, San Francisco
- Tokel, J. & Tokel, G. (1981), REINHABITING CITIES AND TOWNS: Designing for Sustainability, Planet Drum Foundation, San Francisco
- Tokel, G. (1982), Toward a Bioregional Model: Clearing Ground for Watershed Planning, Planet Drum Foundation, San Francisco
- Wackernagel, M., editor (1994), THE ECOLOGICAL FOOTPRINT, New Society Publishers (The New Catalyst Bioregional Series #8), Philadelphia
- Yuckel, L. (1979), TOWARD BIOREGIONAL ENERGY STRATEGIES, Solar Business Office, Sacramento, California

MANIFESTACIÓ 'TANQUEM JA LES NUCLEARS'

5/6/2011 - Milers de persones demanen el tancament de les nuclears a Barcelona

Per celebrar del Dia Mundial del Medi Ambient, més de cent entitats, agrupades en la Coordinadora Tanquem les Nuclears, van fer una crida a la ciutadania per expressar el rebuig de l'energia nuclear. Darrera la pancarta Tanquem JA les Nuclears, milers de persones es van manifestar des del Pla de Palau fins a la seu d'Endesa. Al peu de l'estàtua de Colom desplegaren una pancarta de 225 m² (15x15 m) que va ser portada per un centenar de persones fins a la seu d'Endesa. Al final de la manifestació, davant la seu d'Endesa, l'actor Pep Planas va llegir el manifest final.

NO NUKES 2!

7/8/2011 - 32 anys després dels concerts NO NUKES!, MUSE (Musicians for a Safe Energy) van organitzar un nou macroconcert a Califòrnia

El 7 d'agost, els Músics Units per una Energia Segura van oferir un concert a Mountain View (Califòrnia) per donar suport als esforços per a l'alleujament dels desastres del Japó i a les organitzacions de tot el món que treballen per promoure una alternativa energètica segura i lliure de nuclears. El concert va incloure actuacions de Crosby, Stills & Nash, Jackson Browne, Bonnie Raitt, Jason Mraz, The Doobie Brothers, Tom Morello, John Hall, Kitaro, Jonathan Wilson i Sweet Honey in the Rock. "El desastre de Fukushima no és només un desastre per al Japó. Es tracta d'un desastre global. Ens apleguem a través de totes les cultures, les fronteres polítiques i generacionals per demanar canvis en la manera com fem servir l'energia, i en les formes de realitzar la recerca de solucions als problemes que enfronta la humanitat", va dir en Jackson Browne. "Ens unim a la gent del Japó i als pobles del món que creuen en un futur no nuclear."

'SÍ' PARTICIPA A LA CONCENTRACIÓ PEL TANCAMENT DE LES NUCLEARS

El diputat i president de Solidaritat Catalana per la Independència (Sí), Toni Strubell, i Santiago Vilanova, portaveu d'Els Verds - Alternativa Verda, formació política

integrada en la coalició independentista, van participar el diumenge 18 de setembre a Barcelona en la concentració secundada per més de 450 entitats pel tancament de les centrals nuclears a Catalunya. A l'acte, que es va realitzar davant del Palau de la Generalitat, s'hi van aplegar centenars de persones que van desplegar un mural gegantí on s'hi podia llegir "Nuclears, no gràcies", van llegir un manifest i van fer una cadena humana amb el missatge "Pel tancament d'Ascó", atès que segons el Consell de Seguretat Nuclear, que ha publicat recentment el resultat preliminar dels stress-tests de les centrals nuclears espanyoles, Ascó no ofereix les garanties necessàries davant d'un terratrèmol o una apagada d'urgència.

Santiago Vilanova va aprofitar la concentració per preguntar-se què fan les rectores de la UOC i la URL, Imma Tubella i Esther Gómez-Salinas respectivament, o els secretaris generals dels sindicats CCOO, Joan Carles Gallego, i de la UGT, Josep Maria Àlvarez, al consell assessor d'Endesa, renovat aquesta setmana per l'exdirigent de Convergència Democràtica de Catalunya, David Madí, fet que el mateix Vilanova ha qualificat d'"escàndol" tenint present que cobren vora 900 euros per assistir a una reunió en concepte de "diètes". Tant Vilanova com Strubell han demanat a les dues rectores que dimiteixin aquest càrrec. Val la pena llegir el document 'Posicionament de Solidaritat Catalana per la Independència i Els Verds - Alternativa Verda sobre el nou consell assessor d'Endesa', que conclou que "la renovació del consell as-

essor d'Endesa és una operació de maquillatge polític, per intentar fer 'creïble socialment' l'allargament de la vida de les nuclears a Catalunya". El document es troba en aquest enllaç: <http://www.solidaritatcatalana.cat/sites/default/files/actualitat2/posicionament.pdf>

Finalment, el diputat de Sí, Toni Strubell, va insistir en el vincle directe entre la Qatar Foundation i els interessos d'aquesta fundació amb les nuclears catalanes i va demanar al FC Barcelona que no amagués aquesta informació als seus socis compromissaris. Santiago Vilanova ha detallat com el Qatar Holding i la Qatar Foundation són "dues cares de la mateixa moneda" en un article en què conclou que "ni l'emirat de Qatar ni la seva fundació són, segons la nostra opinió i la de molts barcelonistes, espònsors adients per vincular-los a la imatge internacional del Barça, esdevingut una icona i un model esportiu per nens i joves de tot el planeta". L'article es pot llegir en aquest enllaç: <http://www.solidaritatcatalana.cat/actualitat/opinio/qatar-holding-i-qatar-foundation-dues-cares-de-la-mateixa-moneda>

Strubell va valorar el conjunt de la concentració com una expressió que Catalunya està en sintonia amb Alemanya i Àustria, que han apostat pel tancament de les nuclears, cosa que Sí ja havia demanat al ple del Parlament el passat mes de juliol.

(<http://www.solidaritatcatalana.cat>)

ASCÓ CADUCA.

ARA TOCA TANCAR-LA

Demanda del Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear (GCTPFNN)

El proper 1 d'octubre el Govern de l'Estat ha de decidir si renova o no el permís de funcionament de la central nuclear d'Ascó, a la Ribera d'Ebre, Tarragona. Ascó és una central amb deficiències d'estructura. Ha acumulat gairebé un centenar de problemes de funcionament en els darrers 4 anys. El més greu, el 26 de novembre de 2007, amb una fuga massiva de partícules radioactives que va contaminar els seus edificis i l'entorn, arribant fins a la costa. La Direcció de la central i el Consell de Seguretat Nuclear van amagar la contaminació durant més de 4 mesos, posant en perill el medi ambient i la salut de la població, fins que Greenpeace va denunciar el que havia passat. Encara s'han de depurar les responsabilitats legals. A més, Ascó està construïda sobre un terreny inestable, cosa que augmenta el perill. Fa 29 anys que Ascó està en funcionament, i deixarà com a llegat un mínim de 1.300 tones de residus radioactius que s'hauran de mantenir en un lloc segur, ja que emetran radiació durant milers d'anys. Cada any que funciona, la central afegeix unes 50 tones més d'aquests residus als que ja existeixen. L'electricitat que produeix Ascó pot ser substituïda per la que generen altres tecnologies que no són tan perilloses: centrals de cogeneració amb gas, hidràuliques, eòliques, solars o geotèrmiques. De fet, les nombroses vegades que la central ha estat aturada no s'ha notat en el subministrament elèctric. Per tot això, el GCTPFNN demana que no es concedeixi la renovació del permís de funcionament d'Ascó, l'1 d'octubre de 2011. Entitats i persones poden adherir-se a la campanya en aquest enllaç: http://www.energiasostenible.org/sec.asp?id_link=209&id_up=4

GAIA EDUCATION S'ASSOCIA AMB DIA DE LA TERRA

Nascuda arran de la celebració del primer Dia de la Terra l'any 1970, la Xarxa Internacional de Dia de la Terra treballa en 192 països per estendre, diversificar i mobilitzar el moviment ambientalista. Actualment, més de mil milions de persones participen cada any a les activitats de Dia de la Terra. Per la seva banda, Gaia Education és una ONG que va ser creada per un grup d'educadors denominat GEESE (Global Ecovillage Educators for a Sustainable Earth -Educatadors Globals d'Ecoviles per una Terra Sostenible), que s'havien anat trobant en una sèrie de tallers amb la finalitat de formular la seva aproximació transdisciplinària a l'educació per la sostenibilitat. Gaia Education promou un acostament holístic a l'educació per al desenvolupament sostenible per mitjà de desenvolupar currículums per al disseny de comunitats sostenibles. A la vegada que recorre a les millors pràctiques dins d'ecoviles d'arreu del món, Gaia Education treballa en col·laboració amb universitats, ecoviles, agències governamentals i no governamentals i les Nacions Unides. Actualment Gaia Education està treballant en col·laboració amb el Campus per la Pau de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) en un curs pioner de disseny per a la sostenibilitat (GEDS). Ara, Gaia Education s'ha associat a la Xarxa Internacional de Dia de la Terra i ha compromès tots els seus programes certificats dins l'ambiciosa campanya Mil Milions d'Actes Verds de la Xarxa Internacional de Dia de la Terra (<http://act.earthday.org/>). Gaia Education està prenent constància de tots els 'Actes Verds' (és a dir, activitats que redueixen de manera activa les emissions de CO₂) i comunicant tots aquests actes a la Xarxa Internacional de Dia de la Terra (Earthday Network -EDN). Cada persona que participa en un curs certificat EDE (Ecovillage Design Education -Educató per al Disseny d'Ecoviles) és comptada com un Acte Verd. A més, Gaia Education promourà el Dia de la Terra 2012, la Xarxa Internacional de Dia de la Terra (EDN) i el projecte Mil Milions d'Actes Verds al seu lloc web (<http://www.gaiaeducation.org>). També difondrà informació per la seva xarxa sobre les iniciatives del Dia de la Terra 2012.

HA MORT W. M. MAATHAI

L'activista ecologista africana Wangari Muta Maathai, la primera dona africana a rebre el Premi Nobel de la Pau (2004), ha mort als 71 anys el diumenge 25 de setembre en un hospital de Nairobi (Kenya), on tractava de superar un càncer d'ossos. El moviment que va fundar, The Green Belt Movement, ha publicat un comunicat en què es planyia que el traspàs de la professora Maathai "és prematur i una pèrdua molt gran per a tots els qui la van conèixer, com a mare, familiar, companya de treball, col·lega, model a seguir i heroïna", ja que tothom admirava la seva determinació per a fer un món més pacífic, més sa i millor. Més informació a: <http://www.verds-alternativaverda.org> <http://www.ecodiari.cat/noticia/7224/mort/ecofeminista/africana/wangari/maathai>

AGENDA

44

45

L'IMPERATIU ENERGÈTIC

L'imperatiu energètic és el títol del darrer llibre escrit pel pioner solar alemany Hermann Scheer. La seva pregunta central és: quant de temps pot tardar el canvi cap a l'energia d'origen renovable? Fins a l'any 2100? O fins i tot el 2050? No! Fins i tot pot ser abans!

Scheer ens dona la resposta ell mateix: "La meua convicció és que aquest canvi pot ser implantat ràpidament si sabem mobilitzar tots els poders necessaris." Hermann Scheer escriu en el seu llibre que el canvi es pot produir en un període "de prop d'un quart de segle a tot el món; en alguns països i regions fins i tot abans". I explica el perquè; com els ràpids canvis que tenen lloc en les energies d'origen renovable poden fer possible el canvi. Concís i apassionat, Hermann Scheer va ser parlamentari de l'SPD al Bundestag i president de l'Associació Europea d'Energies Renovables (EUROSOLAR) fins a la seva mort, ocorreguda de forma sobtada a mitjan octubre de 2010 a Berlín.

Com les seves anteriors obres, *L'imperatiu energètic* ha estat publicat per Antje Kunstmann Verlag (Múnic). Està disponible en el mercat alemany des de finals de setembre de 2010. A finals de juliol de 2011 va sortir publicat en castellà (*El imperativo energético*; Icaria editorial. Serà presentat a Barcelona a la tardor d'aquest any 2011.)

ACTE EN MEMÒRIA DE PETER BERG

En Peter Berg era una persona molt pública; les interaccions socials eren el seu punt fort. Se celebrarà una trobada en el seu honor al Josephine P. Randall Jr. Museum de San Francisco (Califòrnia) el dia 1 d'octubre de 2011, a partir de les cinc de la tarda. Hi haurà menjar, beguda i es cridarà en Peter perquè s'ajunti a la celebració. Hi haurà homenatges, històries, poemes, presentacions i música. Entre les 6.15 i les 7 es pujarà al capdamunt de les roques roges per veure la posta de sol. Organitza la Planet Drum Foundation (mail@planetdrum.org - tel. (001) 415 285 6556).

XXII CONFERÈNCIA ANUAL BIONEERS

Aquestes conferències constitueixen un nucli de solucions pràctiques per a restaurar la Terra i les persones. Anuncien una era d'interdependència basada en els principis naturals de diversitat, parentiu, comunitat, cooperació i reciprocitat. Estem convidats a formar part d'aquesta fèrtil xarxa.

Marin Center – San Rafael (Califòrnia, EUA) – Del 14 al 16 d'octubre de 2011 – www.bioneers.org

POSTGRAU 'DISSENY PER A LA SOSTENIBILITAT'

Aquest curs de postgrau es basa en els quatre pilars centrals del programa de Disseny d'Ecoviles (EDE) desenvolupat per Gaia Education: les dimensions social, econòmica, ecològica i cultural de la sostenibilitat presentades com una totalitat interdependent i completa. L'EDE ha estat reconegut com una contribució oficial a la Dècada per a l'Educació en Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides. Durada: 9 mesos (750 hores). Núm. de crèdits: 30 ECTS. Més informació:

http://www.uoc.edu/masters/esp/web/cooperacion_humanitaria_paz_y_sostenibilidad/sostenibilidad/postgrau/disseny-sostenibilitat/

THE NATURAL STEP ES PRESENTA A ESPANYA

El marc de planificació estratègica per a la sostenibilitat impulsat per l'organització internacional The Natural Step ha estat adoptat per centenars d'empreses a tot el món en el curs dels darrers 20 anys, una experiència que ha demostrat que aquesta aproximació implica noves oportunitats de negoci i avantatges competitius. ESADE va oferir una jornada reflexiva i de diàleg al respecte el proppassat 21 de setembre a Barcelona, amb la presència de David Cook, director executiu de The Natural Step International durant quatre anys i autor de *The Natural Step – Towards a Sustainable Society*. Per a més informació: barcelona@thenaturalstep.org

ACUPUNTURA PER ALS ARBRES

Innovadors tallers teòrics i pràctics impartits per Enric Capseta sota la llum de la investigació i experiència amb tractaments no convencionals d'arbres fruiters. Amb pràctiques de stiperpuntura i teràpia amb els colors, per a iniciar-se en l'aplicació de l'acupuntura en el tractament dels arbres fruiters. Proper taller: del 30 de setembre al 2 d'octubre de 2011, a Arcàdia (Porqueres, el Pla de l'Estanty). Per a més informació i inscripcions: Enric Capseta – Tel. 93 397 20 86 - 650 664 364 - info@consultorineftis.org

LA BOMBA ATÒMICA DE FRANCO

El somni atòmic de la dictadura franquista investigat pel periodista Santiago Vilanova, qui va publicar també sobre els accidents nuclears de Harrisburg i Txernòbil i que està a punt de publicar una obra sobre el múltiple accident nuclear de Fukushima.

VIURE DE L'AIRE DEL CEL

Una oportunitat per a aprofitar.
Suma-t'hi!

per Josep Puig i Boix*

Les fonts d'energia inesgotables, com ara el vent i el sol, ens permeten invertir diners en les tecnologies que fan possible la captació d'aquestes fonts d'energia que flueixen lliurement per la biosfera, i ens permeten transformar-les en energia final disponible. Es tracta d'una **electricitat 'verda' o neta que ens ha de servir per a cobrir les nostres necessitats, i no només això: ens permet generar unes rendes molt sovint més grans que les que ens donaria posar els mateixos diners en el sistema bancari convencional.**

El projecte 'Viure de l'aire del cel' consisteix en la instal·lació d'un aerogenerador de 1.670 kW de potència en un indret rural de Catalunya. El cost de la màquina, amb la instal·lació i posada en funcionament, és d'uns 2.000.000 €. L'objectiu principal del projecte és generar electricitat neta i 'verda' tot fent possible la solidaritat entre les persones que viuen a zones urbanes i les que viuen a zones rurals: sovint moltes zones rurals són riques en béns comuns naturals, com ara el sol i el vent, mentre que a les zones urbanes hi viuen persones que tenen estalvis que no els rendeixen gaire, i que amb aquesta inversió els rendiran prou més. Un objectiu addicional és que les persones i famílies puguin manifestar obertament que l'energia que utilitzen a la seva vida quotidiana és 'verda' i neta, generada a l'emplaçament on hi ha instal·lat l'aerogenerador.

El cost d'instal·lació i posada en funcionament es cobreix amb la participació de la gent: accionariat popular, tant de persones o famílies que viuen en entorns urbans i rurals com d'entitats sense ànim de lucre. Tindran prioritat les persones i famílies que visquin a l'entorn o a prop de l'emplaçament de l'aerogenerador. **L'emplaçament s'escollirà entre els municipis rurals que es presentin a la convocatòria. S'hi poden presentar tots els municipis rurals de Catalunya que tinguin fins a 5.000 habitants.** L'emplaçament (o emplaçaments) que es presentin han de ser prou ventosos, amb un bon accés i situats a prop d'una línia elèctrica de 25.000 volts.

La inversió mínima per a poder participar en el projecte serà la necessària per a generar 1.000 kWh/any d'electricitat neta i 'verda' a l'emplaçament triat. A partir d'aquesta inversió mínima es podran fer inversions superiors. La inversió que cada persona o família vulgui fer es pot calcular a partir del seu nivell de consum actual d'energia. **Poden participar en el**

projecte tant persones físiques com famílies i entitats amb personalitat jurídica. La preinscripció quedarà definitivament confirmada quan s'hagi fet una aportació al projecte de 100 € si es tracta de persones físiques o famílies i de 500 € si es tracta d'entitats sense ànim de lucre. Aquesta primera aportació es realitzarà mitjançant ingrés al compte bancari obert amb aquesta finalitat. Aquesta aportació es descomptarà de l'aportació de capital en el moment en què es formalitzi la posada en marxa de la instal·lació.

La legislació vigent a l'Estat espanyol permet que qualsevol persona o entitat pugui esdevenir generadora d'electricitat a partir de fonts d'energia renovable. A més a més permet que l'energia generada es pugui injectar a la xarxa i obliga l'empresa distribuïdora de la zona a comprar l'energia elèctrica produïda a un preu primat que fixa el Govern.

La idea original del projecte sorgeix en el si de la secció catalana d'EUROSOLAR. La proposta és que el projecte el lideri Barcelona Grup d'Energia Local (BarnaGEL), que va ser l'agència local d'energia independent de Barcelona fins a l'any 2000 i que ha continuat promovent anualment els Fòrums de l'Energia Sostenible.

Et pots informar més bé sobre el projecte 'Viure de l'aire del cel' a l'adreça de correu barnagel@energiasostenible.org i en aquest lloc web: www.energiasostenible.org

*Josep Puig i Boix va ser cofundador d'Ecotècnia, SCCL.

46

Fiber BURGUER

hamburguesas ecológicas
100% vegetales

- no necesitan frío para su conservación
- larga caducidad
- con más fibra que nunca
- ideal para dietas bajas en grasas y con pocas calorías
- sin conservantes añadidos ni colorantes
- ingredientes 100% procedentes de cultivos ecológicos

- ALCACHOFA
- BOLETUS
- ALGAS Y CHUCRUT
- QUINOA
- ESPINACAS
- MANZANA
- CALABACIN
- BRÓCOLI
- CHAMPIÑÓN
- SEMILLAS
- MEDITERRÁNEA
- HORTELANA
- QUEFU

¿A QUÉ ESPERAS PARA PROBARLAS?

exquisitas variedades de hamburguesas vegetales que harán tus delicias y te ayudarán a cuidar tu salud y la de los tuyos

13

CON LA GARANTÍA DE

SoriaNatural

La Sacea nº 1 Garray - Soria - España - www.sorianatural.es

Xarxa de Parcs Naturals

102.059 hectàrees d'espais naturals protegits a 100 municipis

La **Diputació de Barcelona** i els **municipis** que formen part de la Xarxa gestionem aquests 12 espais naturals protegits. Volem així garantir l'equilibri territorial i fer compatible l'ús públic del seu patrimoni cultural i natural amb les activitats socioeconòmiques dels seus habitants.

Equipaments, activitats, itineraris, paisatge i història,
educació ambiental, gestió i documentació.

www.diba.cat/parcsn

**Diputació
Barcelona**